

PHILIPPA GREGORY

BÍLÁ RŮŽE
Alžběta z Yorku

AL
press

edice
KIO KAN

edice
KLOKAN

PHILIPPA GREGORY

BÍLÁ RŮŽE
Alžběta z Yorku

edice

KIOKAN

Copyright © 2013 by Philippe Gregory
Translation © Jana Vlčková, 2017
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.

Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

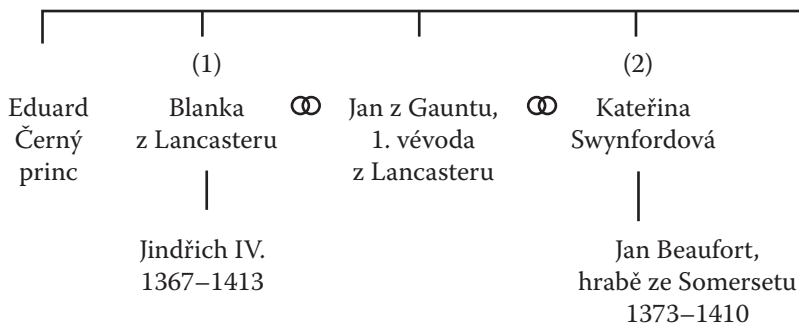
Z anglického originálu THE WHITE PRINCESS
přeložila Jana Vlčková
Redakční úprava Draha Smutná
Grafická úprava obálky Tomáš Řízek
Elektronické formáty Dagmar Wankowska, *LiamART*
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokan, 2017
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7543-398-5 (pdf)

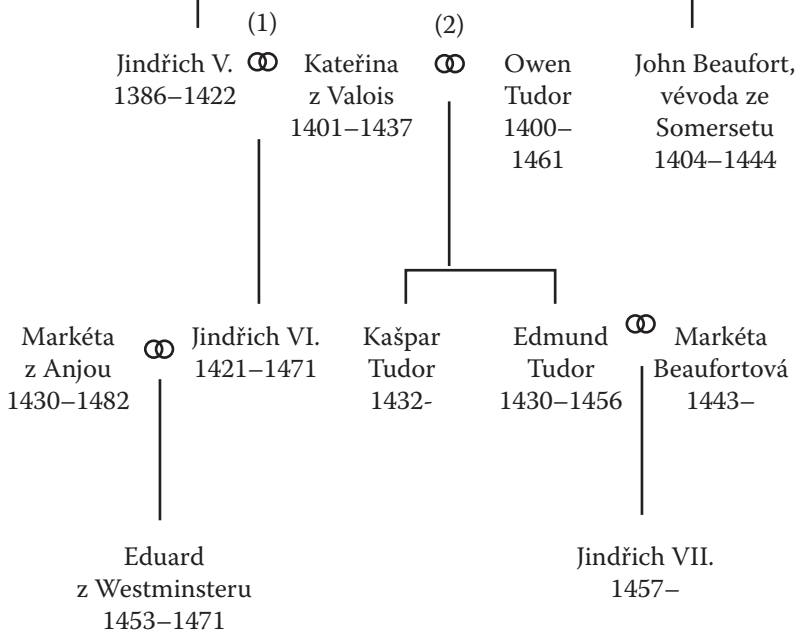
Pro Anthonyho

Válka růží

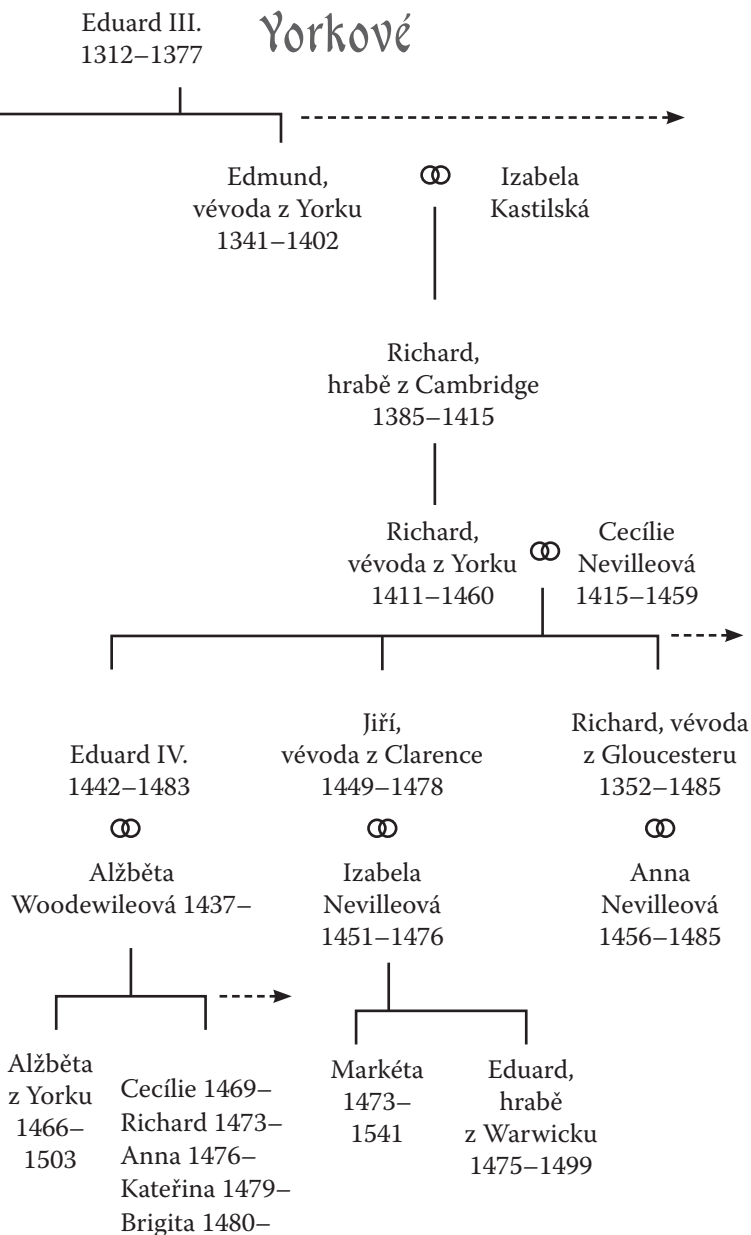
Lancasterové

Tudorovci

Rody Yorků, Lancasterů a Tudorovců na jaře 1485

1485

HRAD SHERIFF HUTTON, YORKSHIRE, PODZIM 1485

Kéž bych dokázala přestat snít! Modlím se k Bohu, aby se mi už nic nezdálo.

Jsem tak unavená. Chci jenom spát. Chci prospat celý den od svítání až do soumraku, který přichází každý den o něco dřív a působí bezútěšně. Přes den myslím jenom na spánek, avšak po celou noc se snažím nezamhouřit oka.

Uchyluji se do ticha uzavřených komnat. Dívám se na svíčku, jak mihotavě hoří ve zlatém svícnu a zvolna odměřuje plynutí času. On už světlo nikdy neuvidí... Každý den v poledne sluhové vkládají do svícnu novou štíhlou voskovicí označenou čárkami, která svým plamenem odměřuje čas – ačkoliv ten už pro něho nic neznamená. Ztrácí se ve věčné tmě v bezčasí. To jen na mě jeho ztráta těžce doléhá. Celý dlouhý den čekám, až se začne zvolna smrákat a lkaní zvonu ohlásí sedmou kanonickou hodinu, kdy mohu jít do kaple a modlit se za jeho duši, přestože on už nikdy neuslyší můj šepot ani tichý zpěv kněžší.

Potom se mohu odebrat na lože. Ale neodvažuji se usnout, protože nedokážu unést sny, které se neodvratně dostaví. Zdá se mi o něm. Pořád a pořád. Stále dokola.

Celý den nosím na tváři usměvavou masku. Usmívám se a usmívám, cením zuby, oči mi září. Pleť mám jako napnutý pergamen, papírově tenkou. Můj hlas zní jasně a příjemně, avšak slova postrádají jakýkoliv obsah, a někdy, když je třeba, dokonce i zpívám. V noci padnu do postele jako do hluboké vody, jenže spolu se spánkem se dostaví sny.

Nezdá se mi o jeho smrti – byla by to ta nejhorší noční můra. Nikdy se mi nezdá o bitvě. Nevidím, jak se vrhl přímo mezi gardu Jindřicha Tudora. Nevidím, jak se mezi nimi probíjí. Nevidím, jak se na něho žene vojsko Thomase Stanleyho a on končí pod kopyty koní poté, co spadne z toho svého

a poraní si ruku, v níž svírá meč. „Zrada! Zrada! Zrada!“ křičí. Nevidím Williama Stanleyho, jak zvedá ze země jeho korunu a pokládá ji na hlavu jiného muže.

O tomhle se mi nezdá a díky Bohu za to. Stačí, když o tom celý den přemýšlím a nemohu vtíravé myšlenky dostat z hlavy. Nelze jim uniknout. Jako bych snila i ve dne. Mám jich plnou hlavu, když probírám se svými blízkými, jaké je na toto roční období nezvyklé teplo, půda je vyprahlá a sklizeň za moc nestála. Avšak noční vize jsou mnohem bolestivější, protože se mi zdá, že spočívám v jeho náruči a on mě probouzí polibkem. Sním o tom, že se procházíme po zahradě a plánujeme společnou budoucnost. Ve snu čekám jeho dítě, cítím na svém kulatém břichu jeho teplou dlaň a on se spokojeně usmívá. Slibuji mu, že porodím syna, kterého tolik potřebuje. Syna Yorků, syna pro Anglii, syna pro nás dva. „Budeme mu říkat Artuš,“ říká, „po králi z Camelotu. Dáme Anglii nového hrdinu.“

Bolest, kterou po probuzení cítím, se každý den zhoršuje. Prosím Boha, aby mě zbavil všech snů.

Má nejdražší dcero Alžběto,

moje srdce a modlitby jsou s Tebou, drahé dítě. Avšak právě v této chvíli se musíš zhostit role královny, k níž jsi byla zrozena.

Nový král, Jindřich Tudor, Ti přikazuje, abys za mnou přijela do Westminsterského paláce v Londýně spolu se svými sestrami, sestřenicí a bratrancem. Za povšimnutí stojí, že nepopřel vaše zasnoubení. Tudiž předpokládám, že pokračuje.

Vím, že jsi doufala v něco jiného, má drahá, ale Richard je mrtev a tato kapitola Tvého života skončila. Jindřich je vítěz a nám nezbývá než z Tebe učinit jeho choť a královnu Anglie.

Ještě v jedné věci mě poslechněš: budeš se usmívat a působit radostně jako nevěsta, která přijíždí za svým vyvoleným. Princezna se o svůj zármutek nedělí s celým světem. Narodila ses,

abys vládla. Nezapomínej, že pocházíš z početného rodu kurážných žen. Zvedni bradu a usmívej se! Čekám tu na Tebe. I já se budu usmívat.

Tvoje milující matka

Alžběta R.

ovdovělá královna Anglie

Pozorně si přečtu její dopis, neboť matka nikdy nepatřila k lidem, kteří jednají přímo. Každé její slovo proto může mít několik významů. Umím si představit, jak ji rozradostnila další příležitost získat anglický trůn. Je to nezdočná žena. Viděla jsem ji padnout na samé dno, ale nikdy, ani když ovdověla a šlela žalem, jsem ji nespátřila poníženou.

Nařizuje mi, abych se tvářila vesele. Abych zapoměla, že muž, jehož miluji, skončil v neoznačeném hrobě. Abych zajistila budoucnost své rodiny tím, že se vrhnu do manželství s jeho nepřítelem, Jindřichem Tudorem. Na tuhle příležitost čekal celý život. Vrátil se do Anglie a vyhrál bitvu, v níž porážil právoplatného krále a mého milence Richarda. Nyní jsem stejně jako Anglie jeho válečnou kořistí. Kdyby Richard u Bosworthu zvítězil – a koho by napadlo, že tomu tak nebude? – stala bych se jeho královnou a milující chotí. Avšak skončil pod meči zrádců, týchž mužů, kteří přísahali, že za něho budou bojovat. Proto si teď budu brát Jindřicha, a báječných šestnáct měsíců, kdy jsem byla Richardovou milenkou a téměř královnou jeho dvora, a on byl mojí láskou, bude zapomenuto. Vlastně bych se měla modlit, aby upadly v zapomenutí a já sama po nich ani nevzdechla.

Čtu si matčin list. Stojím u brány hradu Sheriff Hutton. Pak se otočím a zamířím do hodovní síně, kde ve velkém kamenném krbu hoří oheň a teplý vzduch je cítit kouřem ze dřeva. Zmačkám papír do kuličky, tu hodím na planoucí polena a sleduji, jak se mění v popel. Každá zmínka o mé lásce k Richardovi a jeho slibech musí být zničena. Nezbyvá mi než pečlivě střežit svoje tajemství, obzvlášť jedno. Vychovávali mě ve vzdělaneckém a velmi otevřeném duchu u dvora, kde jste si

mohli cokoliv myslet, napsat i říct. Avšak v letech, jež uplynula od smrti mého otce, jsem se naučila být opatrná jako špion.

Kouř z ohně mi vhání slzy do očí, ale já vím, že nemá smysl plakat. Otřu si obličej a vydám se za dětmi do velké komnaty v západní věži, kde si hrají a vzdělávají se. Dnes ráno si s nimi zpívá moje šestnáctiletá sestra Cecilie. Stoupám po kamenných schodech a slyším vysoké hlásky a rytmické cinkání tamburíny. Sotva otevřu dveře, umlknou, a hned nato mě žádají, abych si poslechla, co zrovna složili. Moji desetiletou sestru Annu vyučovali ti nejlepší umělci, už když byla malá. Naše dvanáctiletá sestřenice Markéta dovede udržet melodii a její desetiletý bratr Eduard dostal do vínku soprán sladký jako hlas flétny. Poslouchám, jak zpívají, a pak zatleskám. „Mám pro vás novinu,“ oznámím jim.

Eduard Warwick, Markétin bratr, zvedne hlavu od tabulky. „Pro mě ne?“ zeptá se smutně.

„Pro tebe taky. I pro tvoji sestřičku Maggie, Cecilku a Aničku. Jak víte, Jindřich Tudor vyhrál bitvu a stane se novým králem Anglie.“

Jsou to královské děti, proto se chmuří. Ale dobrá výchova jim brání jediným slůvkem politovat padlého strýce Richarda. Místo toho čekají, co přijde dál.

„Nový král Jindřich bude svým věrným dobrým panovníkem,“ říkám a pohrdám sama sebou za to, že papouškuji slova Roberta Willoughbyho, jež utrousil, když mi předával matčin dopis. „Povolává nás, děti z rodu Yorků, do Londýna.“

„Ale stane se králem,“ poznamená mdle Cecilie.

„Samozřejmě. Kdo jiný by jím měl být?“ Rozpačitě klopýtám přes otázku, kterou jsem neúmyslně vznesla. „Vždyť vyhrál korunu. Navrátí nám naše dobré jméno a uzná nás za princeznu z Yorku.“

Cecilie se zatváří trucovitě. Několik týdnů předtím, než Richard vytáhl do bitvy, která se mu stala osudnou, mé sestře nařídil, aby se provdala za Ralphi Scropea, bezvýznamného člověka, jenom proto, aby si ji nemohl Jindřich Tudor vybrat za nevěstu, když už jsem mu unikla já. Cecilie je stejně jako

já princezna z Yorku, a manželství s kteroukoliv z nás by Jindřichovi umožnilo vznést nárok na trůn. Já ztratila na lesku, když se o mně začalo říkat, že jsem Richardovou milenkou, a pak Richard ponižil moji sestru tím, že ji odsoudil k sňatku pod úroveň. Cecílie tvrdí, že její manželství nebylo nikdy naplněno, proto je nepovažuje za právoplatné. Matka je nechá anulovat. Ale podle všeho je právoplatnou lady Scropeovou, chotí poraženého přívržence Yorků, a až nám budou navráceny královské tituly a opět se staneme princeznami, bude si muset ponechat manželovo jméno a své ponížení, přestože nikdo neví, kde Ralph Scrope vlastně skončil.

„Králem jsem měl být *já*,“ prohlásí desetiletý Eduard a zatahá mě za rukáv. „Jsem přece na řadě. Či snad ne?“

Otočím se k němu. „Ne, Teddy,“ odpovím mírně. „Nemůžeš být král. Ano, pocházíš z rodu Yorků a strýc Richard tě jmenoval svým následníkem, ale teď je mrtev, a novým panovníkem se stane Jindřich Tudor.“ Při slovu „mrtev“ se mi zlomí hlas. Nadechnu se a zkusím to znovu. „Richard zemřel, Eduarde, to přece víš. Proto se nikdy nestaneš jeho nástupcem.“

Věnuje mi tak prázdný pohled, jako by vůbec nic nepochopil. A pak mu vhrknou slzy do očí. Otočí se a píše na tabulku písmena řecké abecedy. Na okamžik se zahledím na jeho hnědé vlásky a pomyslím si, že tiše trpí stejně jako já. Až na to, že já mám přikázáno být celý den usměvavá a hovorná.

„Nemůže to pochopit,“ zašeptá Cecílie, aby ji Maggie neslyšela. „Pořád do něho hučíme, že je Richard mrtvý, ale je tak hloupý, že tomu nevěří.“

Podívám se na Maggie, jež tiše sedí vedle svého bratra a pomáhá mu s písmenky, a napadne mě, že jsem taky hloupá, protože i já tomu odmítám uvěřit. V jedné chvíli Richard mašuruje v čele nepřemožitelné armády velkých rodin Anglie a vzápětí se dozvíme, že byl poražen a tři z jeho důvěryhodných přátel jenom seděli na koních a sledovali, jak svádí zoufalou bitvu o život, jako by se bavili někde na turnaji, on byl odvážný rytíř a celé to byla jenom hra.

Zavrtím hlavou. Jestli budu myslet na to, jak se sám vrhá proti svým nepřítelům s mou rukavičkou zastrčenou u srdce za brněním, potom se rozpláču. Matka mi poručila, že se mám usmívat.

„Takže pojedeme do Londýna!“ vyhrknu nadšeně, jako by mě ta vyhlídka těšila. „Ke dvoru! Zase budeme žít s urozenou matkou ve Westminsterském paláci a znovu se setkáme s našimi sestřičkami, Kateřinou a Brigitou.“

Dva sirotci, kteří tu zůstali po vévodovi z Clarence, ke mně vzhlednou. „Ale kde budeme bydlet já a Teddy?“ zeptá se Maggie.

„Třeba s námi,“ odpovím vesele. „Počítá se s tím.“

„Hurá!“ raduje se Anna a Maggie tiše šeptá Eduardovi, že pojedeme do Londýna a že on může celou cestu z Yorkshiru jet na svém poníkově jako opravdový rytíř. Cecilie mě vezme za loket a odvádí stranou. Její prsty se mi zarývají do kůže. „A co bude s tebou?“ vyzvídá. „Ožení se s tebou král? Zamhouří oko nad tím, co jsi prováděla s Richardem? Všechno bude zapomenuto?“

„Já nevím,“ přiznám a odtáhnou se. „Co se nás týče, nikdo s králem Richardem nic neměl. Nic jsi neviděla a nebudeš o ničem mluvit. A Jindřich? Všechny nás zajímá, jestli si mě vezme, ale odpověď zná jenom on. On a možná jeho matka. Ta stará babizna, která si myslí, že může o všem rozhodovat.“

NA VELKÉ SEVERNÍ SILNICI

PODZIM 1485

Cesta na jih v teplém zářijovém počasí je příjemná a já nařídím našemu doprovodu, že není třeba spěchat. Slunce svítí a my často děláme přestávky, protože mladší děti jedou na ponících a bez odpočinku nemohou sedět v sedle déle než tři hodiny. Sedím obkročmo na ryšavém honebním koni, jehož jsem dostala od Richarda, abych ho

mohla doprovázet na vyjíždkách. Těší mě, že jsem opustila hrad Sheriff Hutton. Chtěli jsme ho přestavět na palác, který by konkuroval Greenwichi. Alespoň se nemusím dívat na zahrady, kde jsme spolu odpočívali, navštěvovat síň, kde jsme tančili, a kapli, kde mě vzal za ruku a slíbil, že se vezmeme, jen co se vrátí z bitvy. Každý den se vzdaluji od míst bolestných vzpomínek a doufám, že mě jednou přestanou pronásledovat. Snažím se jim ujet, ale skoro slyším, jak za mnou cválají.

Eduard je z cesty nadšený. Užívá si volnosti i zájmu lidí, kteří se přišli podívat, co zbylo z královské rodiny Yorků. Pokaždé, když naše malé procesí zastaví, hrnou se k nám lidé, aby nám požehnali. Uctivě smekají před Eduardem, jediným zbylým dědicem Yorků, jediným chlapcem, který nám zůstal. Prokazují mu úctu, přestože vědí, že na trůn usedl nový král, Velšan, jehož nikdo nezná, cizinec, který přišel bez pozvání odněkud z Bretaně nebo z Francie. Teddy předstírá, že je právoplatným panovníkem, který jede na korunovaci do Londýna. Uklání se a mává, smeká klobouk a usmívá se na poddané, kteří nám spěchají vstříc, když projíždíme městečky. Ačkoliv mu denně připomínám, že jedeme na korunovaci krále Jindřicha, stačí, aby někdo zvolal: „À Warwick!“ a okamžitě na to zapomene.

Maggie, jeho sestra, za mnou přijde večer předtím, než dorazíme do Londýna. „Princezno Alžběto, můžu s tebou mluvit?“

Usměju se na ni. Její ubohá matka zemřela při porodu a Maggie se tak stala matkou i otcem svému bratrovi a paní domácnosti dřív, než stačila vyrůst z dětských střevíčků. Jejím otcem byl Jiří, vévoda z Clarence. Popravili ho v Toweru na příkaz mého otce a naléhání mojí matky. Maggie vůči nám nikdy neprojevila sebemenší stopu nevraživosti, přestože nosí na krku medailon s matčinou kadeří a na zápěstí stříbrný náramek s přívěskem v podobě sudu jako upomínku na otce. Stát blízko trůnu je vždycky nebezpečné a ona to ví, byť je

jí pouhých dvanáct. Rod Yorků požívá svá mláďata jako nervózní kočka.

„Co je ti, Maggie?“

Zachmuřeně krčí čelo. „Mám starost o Teddyho.“

Vyčkávám. Je bratrovi zcela oddaná.

„Bojím se o jeho bezpečí.“

„Proč?“

„Je jediný chlapec z rodu Yorků, jediný dědic,“ svěřuje se. „Jistě, jsou tu i jiní Yorkové – děti naší tety Alžběty, vévodkyně ze Suffolku, avšak Teddy je jediným přímým potomkem. Ostatní synové z rodu Yorků – tvůj otec, král Eduard, můj otec, vévoda z Clarence, a náš strýc, král Richard, jsou všichni mrtví.“

Když zazní jeho jméno, opět se ve mně ozve stará známá bolest. „Ano,“ přikývnu. „Všichni zemřeli.“

„Náš Eduard jako jediný nese jejich odkaz.“

Rozpačitě se na mě podívá. Nikdo netuší, co se stalo s mými bratry Eduardem a Richardem. Naposledy je viděli, jak si hrají na trávníku před londýnským Towerem. Nikdo to neví jistě, avšak všichni předpokládají, že jsou mrtví. Obklopuje je rouška tajemství.

„Promiň,“ omlouvá se Maggie. „Nechtěla jsem tě rozrušit.“

„Nic se nestalo,“ odpovím, jako by mi rozhovor o zmizelých bratrech nepřinášel další bolest. „Obáváš se, aby král Jindřich nevsadil tvého bratra do Toweru, jak učinil král Richard s těmi mými? Bojíš se, aby se také neztratil?“

Rozpačitě si žmoulá prsty na rukou. „Nevím, jestli je moudré brát ho do Londýna,“ přizná nakonec. „Neměla bych se pokusit najít nějakou loď, která by nás odvezla za tetou Markétou do Flander? Ale nevím, jak to udělat. Nemám peníze a netuším, na koho se obrátit s prosbou o pomoc. Co ty na to? Nebylo by rozumné dostat Teddyho pryč? Teta Markéta by ho střežila a starala se o něho z lásky k rodu Yorků.“

„Král Jindřich mu neublíží,“ prohlásím. „Rozhodně ne teď. Možná se stane hrozbou později, až usedne na trůn a bude si ho chtít udržet. Až ho lidé nebudou bedlivě sledovat, zvědaví,

jak se zachová. Ale v příštích měsících bude hledat spojence, kde to půjde. Vyhrál bitvu, teď si musí získat přízeň království. Zabít předchozího panovníka nestačí. Neobejde se bez podpory poddaných. Nebude riskovat urážku rodu Yorků a těch, kteří při něm věrně stojí. Možná se ožení se mnou jenom proto, aby se jim zavděčil.“

Maggie se usměje. „Bude z tebe úžasná královna! Vskutku nádherná. Aspoň bych měla jistotu, že se Eduardovi nic nestane. Mohla bys ho učinit svým chráněncem, že? Střežila bys ho. Ty přece víš, že není nikomu nebezpečný. Oba budeme věrní rodu Tudorovců. Oba budeme věrní tobě.“

„Jestli se někdy stanu královnou, postarám se, aby byl v bezpečí,“ slíbím. Myslím na to, kolik na mně závisí životů. Aspoň mé zasnuby s Jindřichem přinesou něco dobrého. „Do té doby budete žít u mojí matky v Londýně. Budeme u ní v bezpečí. Ta si vždycky ví rady. Určitě už má nějaký plán.“

Maggie váhá. Mezi její matkou Izabelou a tou mojí vládla zlá krev. Potom ji vychovala Richardova žena Anna, která moji matku nenáviděla a považovala ji za svého úhlavního nepřítele. „Postará se o nás?“ zeptá se tiše. „Bude k Teddymu laskavá? Vždycky nám říkali, že naši rodinu nesnáší.“

„Proti tobě ani proti Eduardovi nikdy nic neměla,“ ujistím ji. „Jste její neteř a synovec. Všichni pocházíme z roku Yorků. Bude vás chránit stejně jako nás.“

Konečně má klid v duši. Věří mi a já jí nepřipomínám, že moje matka měla dva syny, Eduarda a Richarda, které milovala víc než svůj život, avšak ani je nedokázala udržet v bezpečí. Nikdo netuší, kam se moji dva bratříčci poděli.

WESTMINSTERSKÝ PALÁC, LONDÝN,
PODZIM 1485

V Londýně nás nikdo nevíta. Když si nás všimnou nějakí učni a pár trhovkyň a začnou provolávat slávu rodu Yorků, náš doprovod nás obklopí a co nejrychleji žene na nádvoří královského paláce, kde za námi zapadne těžká dřevěná brána. Nový král Jindřich odmítá soupeřit o přízeň obyvatel tohoto města, které nazývá svým. Matka už na nás čeká před vchodem do paláce spolu s mými malými sestrami, šestiletou Kateřinou a čtyřletou Brigitou. Toporně seskočím z koně a vrhnu se jí do náruče. Vdechuji důvěrně známou vůni růžové vody, když mě k sobě tiskne a hladí po zádech. Najednou mám oči plné slz a bezostyšně oplakávám ztrátu muže, jehož jsem vášnivě milovala, a budoucnosti, kterou jsem s ním plánovala.

„Přestaň!“ napomene mě matka a pošle mě za dveře, aby se mohla přivítat s ostatními dětmi. Brzy přijde za mnou s Brigitou usazenou na boku. Kateřinu vede za ruku, Anna a Cecílie kolem ní poskakují. Směje se a zdá se být šťastná. Zdaleka nevypadá na svých osmačtyřicet let. Má na sobě tmavě modré šaty a kolem štíhlého pasu tmavě modrý opasek. Vlasy se skrývají pod čapkou z modrého sametu. Děti pokřikují vzrušením. Odvede nás do svých soukromých komnat, kde usedne s Brigitou na klíně. „Teď mi musíte o všem vyprávět!“ vyzve nás. „Opravdu jsi jela celou cestu na koni, Anno? Tomu říkám výkon. Eduarde, chlapečku drahý, nejsi unavený? Co tvůj poník? Šlapal dobře?“

Mluví všichni najednou. Brigita a Kateřina divoce poskakují a pokoušejí se dostat ke slovu. Já a Cecílie čekáme, až povyk utichne. Matka se usměje a nabídne dětem švestky v cukru a malé pivo. Usadí se před krbem a pochutnávají si na pamlscích.

„A jak se mají moje dvě velká děvčata?“ vyzvídá. „Cecílie, ty jsi zase vyrostla! Přisahám, že budeš vysoká jako já. Alžběto, drahá, jsi bledá a strašně hubená. Spíš dobře? Nepostíš se, že ne?“

„Alžběta tvrdí, že není jisté, jestli si ji Jindřich vezme,“ vyhrkne okamžitě Cecílie. „Ale pokud ne – co s námi se všemi bude? Co bude se mnou?“

„Samozřejmě že se s ní ožení,“ prohlásí klidně matka. „Není o tom nejmenších pochyb. Už jsem o tom hovořila s jeho matkou. Uvědomuj si, že máme v parlamentu a po celé zemi hodně příznivců. Netroufnou si urazit rod Yorků. Jindřichovi nezbyvá než si Alžbětu vzít. Slíbil to už před rokem a teď nemá na vybranou. Od prvopočátku byla součástí jeho plánu. Dohodl se na tom se svými podporovateli.“

„Nezlobí se na ni kvůli králi Richardovi?“ nedá si Cecílie pokoj. „Nevadí mu, co Alžběta provedla?“

Matka se přísně zahledí na mou záštiplnou sestru. „Já o uchvatiteli Richardovi nic nevím,“ prohlásí věčně. „Ty taky ne. A král Jindřich o něm ví ještě méně.“

Cecílie otevře pusou, jako by se chtěla přít, ale jediný mrazivý matčin pohled ji umlčí. „Král Jindřich toho o své říši zatím moc neví,“ pokračuje matka plynule. „Skoro celý život strávil v zámoří. Ale my mu pomůžeme a povíme mu vše, co potřebuje vědět.“

„Ale Alžběta a Richard...“

„Tohle je jedna z věcí, kterou vědět nepotřebuje.“

„Tak dobře,“ ucedí našťavaně Cecílie. „Ale týká se to nás všech, nejen Alžběty. Alžběta tu není jediná, přestože se chová, jako by na nikom jiném nezáleželo. Warwickovy děti se pořád ptají, co s nimi bude, a Maggie se bojí o Eduarda. A co já? Jsem vdaná, nebo ne? Co bude se mnou?“

Matka se zamračí. Cecílie se vdala hodně nakvap, těsně před bitvou, a její manžel odjel do války dřív, než bylo jejich manželství naplněno. Po jejím muži se slehla zem a král, který sňatek nařídil, je mrtev. Pečlivě spřádané plány se zhroutily. Cecílie možná zase patří mezi urozené panny. Ale co když je třeba vdova, a ne opuštěná manželka? Nikdo neví.

„Lady Markéta učiní z Warwickových dětí svoje chrá-
něnce. I s tebou má svoje záměry. O tobě i tvých sestřích
mluvila moc hezky.“

„Stane se lady Markéta hlavou dvora?“ zeptám se tiše.

„Jaké záměry?“ chce vědět Cecilie.

„Povím ti to později, až se dozvím víc,“ sdělí jí matka a ke
mně poznamená: „Bude se před ní poklekat, budeme ji oslo-
vovat ‚Vaše Milosti‘ a obdrží všechny královské pocty.“

Opovrzhlivě se ušklibnu. „Nerozloučily jsme se jako nej-
lepší kamarádky.“

„Až se vdáš a staneš se královnou, bude ti skládat hold bez
ohledu na to, co si o tobě myslí,“ odvěti prostě matka. „Ne-
záleží na tom, jestli tě má ráda nebo ne, zkrátka se provdáš
za jejího syna.“ Otočí se k mladším dětem. „Teď vám ukážu
vaše komnaty.“

„Copak nebudeme ve svých ložnicích?“ vyhrknu bez
rozmyslu.

Matka se škrobeně usměje. „Královské komnaty nám už
nepatří. Lady Markéta Stanleyová prohlásila apartmá krá-
lovnny za vlastní. Nejlepší pokoje zabrala rodina jejího muže.
Na nás zbyly druhé nejlepší. Ty budeš ve staré komnatě lady
Markéty. Zdá se, že jsme si prohodily místa.“

„Markéta Stanleyová bude mít královnino apartmá?“
užasnu. „Copak ji nenapadlo, že na ně mám nárok já?“

„Zatím ne,“ zchladí mě matka. „Dokud se neprovdáš a ne-
budeš korunována, zůstává první dámou Jindřichova dvora.
Dává si záležet, aby na to nikdo nezapomínal. Už všem naří-
dila, aby ji nazývali Mylady králova matka.“

„Mylady králova matka?“ opakuji ten podivný titul.

„Ano.“ Matka se kysele usměje. „Není to špatné na žen-
skou, která byla mojí dvorní dámou a poslední rok strávila
v odloučení od manžela v domácím vězení za zradu. Co
myslíš?“

Nastěhujeme se do druhých nejlepších komnat ve Westminsterském paláci a čekáme, až nás král Jindřich k sobě povolá. Což se nestane. Pobývá se svým dvorem v Biskupském paláci poblíž katedrály svatého Pavla. Běhají tam za ním ti, kdo mají žaludek předstírat, že jsou z rodu Lancasterů, anebo staří příznivci Tudorovců. Rojí se kolem něho a žádají odměnu za svoji loajalitu. My čekáme na pozvání, ale žádné nepřichází.

Matka mi objedná nové šaty, členky, abych vypadala vyšší, a nové střevíce. Velebí moji krásu. Jsem světlovlasá jako ona a mám šedé oči. Matka je slavnou spanilou dcerou nejpohlednějšího páru říše a spokojeně prohlašuje, že jsem se vyvedla po ní.

Tváří se vyrovnaně, ale lidé už začínají reptat. Cecílie si stěžuje, že sice zase žijeme v královském paláci, ale jako poustevníci. Nehádám se s ní, ale plete se. Na rozdíl ode mě si nepamatuje, jaké to bylo, když jsme s matkou musely vyhledat útočiště v klášteře. Není nic horšího než ticho a tma. Snad jen vědomí, že nemůžete ven. Zato kdokoliv může vtrhnout dovnitř. Naposled jsme v takovém azylu uvízly na devět měsíců. Případaly mi jako devět let. Bála jsem se, že bez slunečního světla uvadnu a zemřu. Cecílie tvrdí, že ona jako vdaná žena by tu s námi trčet neměla. Měli by ji pustit, aby se mohla připojit ke svému manželovi.

„Až na to, že nemáš ponětí, kde ho hledat,“ namítnu. „Nejspíš utekl do Francie.“

„Přinejmenším jsem byla vdaná,“ prohlásí významně. „Nespala jsem s mužem jiné ženy. Nedopustila jsem se opovržením hodného cizoložnictví. A přinejmenším není mrtvý.“

„Ralph Scrope z Upsallu,“ odpovím jedovatě. „Pan Nula odnikud. Jestli ho dokážeš najít – za předpokladu, že dosud žije –, klidně si s ním žij. Mně na tom nesejde. Pokud tě bude ještě chtít. Jestli bude ochoten dál být tvým chotěm i bez králova rozkazu.“

Cecílie nahrbí ramena a odvrátí se ode mě. „My lady králova matka se o mě postará,“ brání se. „Jsem její kmotřenka. Ona rozhoduje, ona velí. Vzpomene si na mě.“

Počasí se úplně zbláznilo. Slunce svítí jako divé, je úplně jasno. Přes den je horko a v noci dusno, takže nikdo nemůže spát. Až na mě. Přestože mě trápí zlé sny, nedokážu se spánku ubránit. Každou noc se mi zdá, že za mnou přišel rozesmátý Richard. Říká, že se bitva vyvíjela podle jeho představ a brzy se vezmeme. Drží mě za ruku, a když namítnu, že přece zvítězil Jindřich, políbí mě a řekne, že jsem jeho sladký hlupáček. Uvěřím mu, ale sotva se probudím, je mi zase špatně. Stačí se podívat, kde jsem se octla – v podřadné komnatě a o postel se dělím s Cecílií. Moje láska leží ve studeném neoznačeném hrobě a její země se potí v žáru pozdního léta.

Moje komorná Jennie, jež pochází z kupecké rodiny v Londýně, mi vypráví o strašlivé nemoci, která řádí ve stísněných domcích vnitřního města. Dva z učňů jejího otce se už nakazili a zemřeli.

„Mor?“ vyhrknu a ihned od ní podstoupím. Tahle nemoc se nedá léčit. Bojím se, že ji mezi nás přinese.

„Daleko horší než mor,“ prohlásí. „Něco takového ještě nikdo neviděl. Will, první učeň, řekl u snídaně, že má zimnici a tělo ho bolí, jako by se celou noc s někým pral. Otec ho poslal zpátky do postele. Potom se Will začal potit tak, že měl úplně mokrou košili. Máma mu donesla džbáněk piva a on si stěžoval na příšernou horkost, které se nemůže zbavit. Nato usnul a už se neprobudil. Osmnáctiletý mladík. Ráno se roz nemohl a odpoledne skonal.“

„Co jeho kůže?“ vyzvídám. „Měl boláky?“

„Žádné vředy ani vyrážku,“ trvá na svém. „Jak vám povídám, mor to není. Jde o novou nemoc. Říkají tomu potivá choroba. Nový mor, který na nás uvalil král Jindřich. Každý říká, že jeho vláda začala smrtí a nepotrvá dlouho. Přinesl s sebou zkázu. Kvůli jeho ctižádostivosti všichni zemřeme. Přijel zbocení potem a takový se na trůně dlouho neudrží.“

A přitáhl s sebou tudorovskou nemoc. Je prokletý, všichni to tvrdí. Máme podzim, a přitom je vedro jako uprostřed léta. Všichni se upotíme k smrti.“

„Můžeš jít domů,“ poručím jí nervózně. „A, Jennie, zůstaň tam, dokud si nebudeš jistá, že jsou u vás všichni zdraví. Moje matka nebude stát o tvoje služby, když u vás doma někdo churaví. Nevracej se, dokud nebudete v naprostém pořádku. Jdi rovnou domů a nechoď za mými sestrami ani za Warwickovými dětmi.“

„Ale mně nic není!“ brání se. „Ta choroba je strašně rychlá. Kdybych ji chytila, umřela bych dřív, než bych vám o ní stačila povědět. Pokud dojdu z domova do paláce, tak jsem v pořádku.“

„Mazej domů!“ poručím. „Dám ti vědět, kdy můžeš zase přijít.“ Nato se vydám za matkou.

Není v paláci, ani na zahradě. Najdu ji sedět na stoličce na molu nad řekou, kde se nechává ovívat vánkem šeptajícím nad vodou. Naslouchá šplouchání vlnek o dřevěné pilíře.

„Dcero moje,“ zdraví mě, když k ní kráčím. Pokleknu na prkna vedle ní, aby mi mohla udělit požehnání. Pak usednu s nohama klimbajícima nad hladinou, z níž ke mně vzhlíží můj obraz jako vodní víla žijící pod vodou, která čeká na vysvobození. Ve skutečnosti jsem stárnoucí princezna, kterou nikdo nechce.

„Slyšela jsi o té nové nemoci, která řádí ve městě?“ zeptám se matky.

„Ano. Král kvůli ní odložil korunovaci s tím, že nemůže sezvat dohromady tolik lidí. Mohl by přijít někdo nakažený,“ odpoví. „A tak dokud choroba nepomine, bude Jindřich dobytý, a ne právoplatný král. Jeho matka z toho bude bez sebe. Prý používá zvláštní modlitbu. Domnívá se, že až dosud jejího syna provázel Bůh, ale teď na Londýn schválně seslal tuhle ránu, aby prověřil jeho duchovní sílu.“

Vzhlednu k ní. Šilhám v ostrých paprscích zapadajícího slunce, jež na zítřek slibuje další nepřiměřeně horký den. „Matko, je to tvoje práce?“

Rozesměje se. „Obviňuješ mě snad z čarodějnictví? Že jsem proklela svůj národ a seslala na něj pohromu? Ne, to bych nedokázala, ani kdybych měla tu moc. Tahle nemoc přišla s Jindřichem, protože naverboval tu nejhorší lůzu a přitáhl ji do naší země. Spolu s ní sem zavlekl chorobu špinavých žalářů Francie. Není to žádné kouzlo. Za tuhle nákazu mohou žoldáci. Šířila se všude, kam vstoupili. Proto vypukla ve Walesu a pak se objevila v Londýně. Následovala Jindřicha. Nejsou to čáry, nýbrž špína, kterou po sobě zanechali spolu s ubohými znásilněnými ženami. Tohle nadělení způsobila Jindřichova odsouzeníhodná armáda, ačkoliv lidé v něm vidí znamení nepřízně Boží.“

„Nemůže to být obojí?“

„Podle mě ano,“ přiznává. „Říká se, že panovník, jehož vláda začne nejistotou, bude mít co dělat, aby se na trůně udržel. Jindřichova choroba zabíjí jeho přátele a stoupence, jako by to byla zbraň namířená proti nim bez rozdílu. Nyní, po svém triumfu, ztrácí víc spojenců než na bitevním poli. Bylo by to docela legrační, kdyby se za tím neskrývala taková tragédie.“

„Co to znamená pro nás?“ zajímá mě.

Podívá se na vodu, jako by po proudu mohla připlout odpověď až k mým kývajícím se nohám. „Zatím nevím,“ přiznává zamyšleně. „Nedokážu říct. Ale kdyby sám onemocněl a zemřel, lidé by říkali, že ho stihl spravedlivý trest Boží, a chtěli by na trůn dosadit dědice z rodu Yorků.“

„Copak nějakého máme?“ zašeptám téměř neslyšně.

„Samozřejmě. Eduarda z Warwicku.“

Zaváhám. „Nemáme ještě jiného? Někoho, kdo stojí blíž trůnu?“

Aniž se na mě podívá, nepatrně přikývne.

„Malého Richarda?“

Zase to sotva viditelné přitakání, jako by se bála vyslovit to nahlas.

Zalapám po dechu. „Ty jsi ho dostala do bezpečí, matko? Určitě? Žije? Tady v Anglii?“

Zavrtí hlavou. „Nemám žádné zprávy. Nemůžu nic říct jistě a rozhodně ne tobě. Musíme se modlit za dva syny z rodu Yorků, prince Eduarda a prince Richarda, naše ztracené chlapce, než nám někdo poví, co se s nimi stalo.“ Usměje se na mě. „Bude lepší, když ti nepovím, v co doufám,“ přízná tiše. „Ale kdo ví, co přinese budoucnost, jestli Jindřich Tudor zahyne.“

„Nemohla bys ho uřknout?“ zadrmlím. „Nechat ho skonat na nemoc, kterou si přivezl?“

Nachýlí hlavu tak, jako by naslouchala řece. „Jestli zabil mého syna, potom už ho moje kletba pronásleduje,“ připomene mi věcně. „Vraha našich chlapečků jsi proklela se mnou, pamatuješ? Požádaly jsme vílu Meluzínu, prastarou ochránkyni matčiny rodiny, aby se za nás pomstila. Vzpomínáš si, co jsme tenkrát pronesly?“

„Přesná slova si nevybavím, ale na tu chvíli si pamatuji.“

Stalo se to v noci. Mě i matku ničil zármutek i strach, byly jsme uvězněné v klášteře. Tehdy za námi přišel strýc Richard, aby matce oznámil, že oba její synové, Eduard a Richard, moji milovaní bratříčci, zmizeli ze svých komnat v Toweru. Poté jsme s matkou napsaly kletbu na kousek papíru, složily z něj lodičku, zapálily jsme ji, pustily po proudu a sledovaly, jak plane.

Matka si pamatuje slovo od slova. Byla to nejhorší kletba, kterou na někoho kdy uvalila. „Tehdy jsme prohlásily: ‚Protože na tomto světě neexistuje spravedlnost pro toho, kdo nám zle ublížil, obracíme se na tebe, pradávna matko, a prosíme tě, abys zjedнала spravedlnost ze svých temných hlubin. Ten, kdo nás připravil o našeho prvorozeného, ať pocítí tutěž ztrátu. On nám vzal našeho chlapečka, ty si vezmi toho jeho.‘“

Odrhne zrak od řeky, zornice má rozšířené. „Už si vzpomínáš? Teď, když sedíme u Temže, u stejného toku.“

Přikývnu.

„Říkaly jsme: ‚O chlapce jsme přišly, aniž stačil dospět v muže. Aniž se stačil stát králem. Přestože pro obojí byl zrozen. Proto si vezmi syna jeho vraha, dokud je ještě dítě, dřív než se stane mužem a vznese nárok na svoje panství. A pak si vezmi jeho vnuka, a až se tak stane, poznáme z těchto úmrtí, že se naše prokletí neminulo účinkem. Bude to splátka za ztrátu našeho syna.‘“

Zachvěji se. Matčina jímavá slova dopadají na hladinu jako děšť. „Proklely jsme jeho syna i vnuka.“

„Zaslouží si to. Až jeho syn a vnuk zemřou a jemu nezůstane nic než dívka, pak poznáme, kdo ublížil našemu chlapecčkovi, Meluzíninu praprotomkovi. Tehdy dosáhneme kýžené odvety.“

„Provedly jsme hroznou věc,“ pronesu rozpačitě. „Uvalily jsme příšernou kletbu na nevinné dědice. Je strašné přát smrt dvěma nevinným kloučkům.“

„Ano,“ přisvědčí nevzrušeně matka. „Máš pravdu. Ale udělaly jsme jenom to, co někdo udělal nám. A ten někdo pozná moji bolest, až zemře jeho syn a pak i vnuk a zbude mu jenom dědička.“

Lidé si odjakživa šeptali o tom, že je moje matka čarodějnice, a moje babička byla obžalována a usvědčena z provozování černé magie. Pouze moje matka ví, jak moc věří svým nadpřirozeným schopnostem. Jenom jí je známo, co je a co není v jejích silách. Když jsem byla malá, viděla jsem, jak přivolala bouři s prudkým lijákem. Sledovala jsem, jak řeka stoupá a unáší pryč armádu vévody z Buckinghamu a spolu s ní i jeho rebelii. Tehdy jsem se domnívala, že jí stačilo jenom zapískat. Vyprávěla mi o mlze, kterou vydechla za jedné chladné noci. Byla tak hustá, že se v ní skrylo celé otcovo vojsko a zastihlo tak nepřátele nepřipravené. Snadno je vyřídili pomocí mečů a bouře.

Lidé věří, že vládne nadpřirozenými schopnostmi, protože její matka pochází z královského rodu z Burgundska a k jejím prapředkům patří vodní víla Meluzína. Slyšíme ji zpívat, když zemře některé z našich dětí. Sama jsem toho byla svěd-

kem a je to zvuk, na který se nezapomíná. Mrazivé tiché volání se ozývalo noc co noc, a náhle si můj bratr už nehrál na trávníku před Towerem a jeho bledá tvář se neobjevovala za oknem. Oplakávaly jsme ho jako mrtvého.

Nikdo netuší, jaké má moje matka nadpřirozené schopnosti a kdy jí pouze přálo štěstí. Nejspíš to neví ani ona sama. Určitě spoléhá na náhodu a říká tomu magie. Když jsem byla malá, považovala jsem ji za kouzelnici, kterou poslouchají všechny řeky v Anglii, ale teď, když vidím, jak naše rodina dopadla, říkám si, že jestli moje matka skutečně dokáže čarovat, tak jí to moc nejde.

Takže mě nepřekvapí, když Jindřich nezemře, přestože si choroba, kterou k nám zavlekl, napřed vyžádá život londýnského starosty a potom jeho nakvap zvoleného nástupce, včetně šesti radních, a to skoro během jediného měsíce. Povídá se, že z každé zdejší rodiny zesnul přinejmenším jeden člen. Každou noc rachotí ulicemi káry na mrtvé, jako by se na město snesla ošklivá morová rána.

S nástupem chladnějšího počasí nemoc pomine a já nechám poslat pro svou komornou Jennie. Nepřijde, protože je mrtvá. Celá její rodina skonala během jediného dne – mezi první a sedmou kanonickou hodinou. Takhle rychlá úmrtí nikdo nepamatuje. Všichni se děsí, co nám přinese vláda krále, jež začala procesím pohřebních vozů. Teprve koncem října Jindřich rozhodne, že už je bezpečné svolat do Westminsterského opatství přední šlechtice říše a pozvat je na korunovaci.

Dva heraldové, nesoucí prapor Beaufortových, spolu s tuctem strážných v barvách Stanleyových, buší na dveře paláce, aby mi zvěstovali, že mě lady Markéta Stanleyová z rodu Beaufortů, Mylady králova matka, zítra poctí návštěvou. Moje matka nad tou novinou nachýlí hlavu a zašeptá, jako bychom byli příliš urození na to, abychom pouze zvýšili hlas, že nám bude potěšením Její Milost přijmout.

Sotva za nimi zapadnou dveře, začneme bláznit kvůli mým šatům. „Tmavě zelené,“ prohlásí matka. „Musíš si vzít ty tmavě zelené.“

Je to jediná bezpečná barva. Tmavě modrá je královská barva smutku, avšak já nesmím ani vzdáleně vypadat, že oplakávám svého královského milence a pravého vládce Anglie. Tmavě červená je barva mučednictví, ale občas ji také nosí běhny, aby zvýraznily bezchybnou bledost své pokožky. Nechceme, aby si mě úzkoprsá lady Markéta spojovala s něčím nevhodným. Nesmí si myslet, že mi sňatek s jejím synem působí muka. Musí zapomenout, že se o mně říkalo, že jsem Richardovou milenkou. V úvahu by přicházela tmavě žlutá, ale copak v ní někdo vypadá dobře? Purpurovou nemám ráda a navíc se barva císařů nehodí k ponížené dívce, která doufá ve sňatek s králem. Musí to být tmavě zelená, protože je to barva Tudorovců a může nám jenom prospět.

„Ale já žádné tmavě zelené šaty nemám!“ zvolám. „A není čas nějaké si pořídit.“

„Jedny jsme nechaly ušít pro Cecílii, tak si je oblékneš.“

„A co si vezmu já?“ protestuje moje sestra. „Mám se proměnávat ve starých hadrech? Anebo se radši vůbec neukazovat? Bude Alžběta jediná, kdo se s ní setká? A co my ostatní? Budeme se skrývat? Mám celý den zůstat v posteli?“

„To zajisté nebude třeba,“ odsekne bryskně matka. „Lady Markéta je tvoje kmotra, takže se ustrojíš do modrých šatů a Alžběta si vezme ty zelené. A ty se vynasnažíš – vyvineš kromobyčejné úsilí –, abys byla během návštěvy na sestru milá. Protivné holky nemá nikdo rád a já pro ně nemám pochopení.“

Cecílie zuří, ale mlčky dojde k truhle s oblečením, vyndá z ní svoje nové zelené šaty, roztřeše je a podá mi je.

„Oblékni si je a přijď za mnou do komnaty,“ nařídí mi matka. „Musíme je trochu popustit.“

Ustrojená do prodloužených šatů s novou zlatou stužkou na lemu sukně čekám v přijímací komnatě na příjezd lady Markéty.

Já i moje sestry se zvedneme, sotva vstoupí, a ukloníme se jí, jako bychom si byly rovny. Lady Markéta úklonu jenom naznačí. Ach ta ironie! Přestože je moje matka nyní známa jen jako lady Greyová, bývala korunovanou královnou a tahle žena její dvorní dámou. A přestože se lady Markéta cítí povolána vládnout, její syn se zatím korunovace nedočkal. Zmocnil se jen zlatého kroužku, ježž Richard nosil na helmici.

Rychle zavírám oči nad tou vzpomínkou.

„Ráda bych si se slečnou Alžbětou promluvila v soukromí,“ oznámí lady Markéta mojí matce. S přivítáním se neobtěžuje.

„Její Milost princezna Alžběta z Yorku vás může vzít do mojí soukromé komnaty,“ prohlásí vlídně matka.

Kráčím jako první. Cítím v zádech mrazivé oči. Otevřu dveře a otočím se k lady Markétě. Ta se bez pozvání posadí do velkého křesla.

„Smíš si sednout,“ ucedí a já se uvelebím na židli proti ní. Vyčkávám. V krku mám sucho. Polknu v naději, že si toho nevšimne.

Změří si mě pohledem od hlavy až k patě, jako bych se ucházela o práci v její domácnosti, a pak se líně usměje. „Příroda k tobě byla štědrá,“ poznamená. „Tvoje matka platila za vyhlášenou krásku a ty se jí podobáš. Světlá, štíhlá, pleť jako plátky růže a ty nádherné vlasy, v nichž se zlato snoubí s bronzem! Nepochybně porodíš kouzelné děti. Předpokládám, že jsi na svůj vzhled náležitě pyšná. A taky jsi pořádně marnivá.“

Mlčím a ona si odkašle, jako by si vzpomněla na důvod své návštěvy.

„Přišla jsem si s tebou promluvit v soukromí jako přítelkyně,“ spustí. „Rozešly jsme se ve zlém.“

Štěkaly jsme na sebe jako trhovkyně, ale tehdy jsem si byla jistá, že můj milenec jejího syna zabije a učiní mě anglickou královnou. Dopadlo to přesně naopak a můj osud leží v jejích bílých rukou obtížených prsteny.

„Je mi to líto,“ hlesnu neupřímně.

„Mně taky,“ přikývne, čímž mě překvapí. „Stanu se tvoji tchyní, Alžběto. Můj syn se s tebou ožení. Navzdory okolnostem.“

Štiplavé poznámce se nemá význam bránit. Jsme poraženi a moje naděje na štěstí skončily pod kopyty koní jezdců vedených jejím synem.

Skloním hlavu. „Děkuji vám.“

„Budu ti dobrou tchyní,“ praví upřímně. „Až mě poznáš, zjistíš, že mám v sobě spoustu lásky, o kterou jsem ochotna se podělit, a umím být loajální. Jsem odhodlána splnit Boží vůli a nepochybuji o tom, že si tě Všemohoucí vybral, aby ses stala mojí snachou a manželkou mého syna. A...“ Hlas přejde do šepotu. „...matkou mého vnuka.“ Pokračovatele tudorovské linie.

Svėsím hlavu, a když ji zase zvednu, vidím, že Markéta je nom září. Je plná nadšení.

„Jako mladá dívka, skoro ještě dítě, jsem byla povolána, abych porodila Jindřicha,“ zašeptá, jako by se modlila. „Myslela jsem, že mě ta bolest zabije. Avšak přežila jsem a v tu chvíli jsem věděla, že mě i dítě čeká velká budoucnost. Ta největší, jaká může být. On se stane králem Anglie a já budu ta, která ho dosadí na trůn.“

Na jejím proslovu je něco dojemného. Připomíná mi jep-tišku, která se vyznává ze svého poslání.

„Věděla jsem to,“ opakuje. „Věděla jsem, že se stane králem. A když jsem tě poznala, věděla jsem, že jsi předurčena porodit mu syna.“ Propaluje mě pohledem. „Proto jsem na tebe byla tak tvrdá. Proto jsem se na tebe tak zlobila, když jsem viděla, jak kráčíš na scesti.“

„Domníváte se snad, že je to předurčení?“ zašeptám. Působí přesvědčivě.

„Staneš se matkou příštího anglického krále,“ prohlásí neochvějně. „Rudá růže a bílá, růže bez trnů. Porodíš syna, jenž ponese jméno Artur Anglický.“ Vezme mě za ruce. „To je tvůj osud, má dcero, a já ti pomůžu jej naplnit.“

„Artur.“ Užasle opakuji jméno, které Richard vybral pro syna, o němž doufal, že ho bude mít se mnou.

„Je to můj sen,“ přiznává.

Byl to i náš sen. Nechám ji, aby se mě dotýkala.

„Bůh nás svedl dohromady,“ pokračuje přesvědčeně. „Všemohoucí tě ke mně přivedl, abys mi dala vnuka. Přineseš Anglii mír, který ukončí válku bratranců. Staneš se mírotvůrkyní, Alžběto, a samotný Bůh tě nazve požehnanou.“

Její vize mě zaskočila natolik, že jsem nic nenamítla a nechala se držet za ruce.

* * *

Nikdy jsem matce neřekla, co se odehrálo mezi mnou a Mylady královou matkou. Přešla moji diskrétnost s povytaženým obočím a na nic se neptala. „Předpokládám, že nijak nenažnačila, že by změnila názor ohledně zasnub,“ poznamená matka.

„Naopak mě ujistila, že svatba bude, a slíbila mi svoje přátelství.“

Matka schovává úsměv. „Jak laskavé.“ Víc k tomu neřekne. „Povzbudivé.“

A tak s určitou sebedůvěrou očekáváme, že budeme pozvány na korunovaci a do královského šatníku, aby nám upravili šaty na míru. Hlavně Cecílie se nemůže dočkat. Těší se na nové róby i na to, že se zase ukážeme světu jako pětice princezen z Yorku. Avšak napřed musí Jindřich zrušit výnos parlamentu, v němž stojí, že jsme parchanti, protože manželství našich rodičů bylo neplatné.

Osobně jsem přesvědčená, že se korunovace zúčastníme všechny, ale zatím je ticho po pěšině. Nepochybuji o tom, že si Jindřich bude přát, aby byla jeho budoucí choť u toho, až mu na hlavu položí korunu a on bude v ruce třímat žezlo.

I kdyby na mě nebyl zvědavý, určitě chce dát všem najevo, že nad námi zvítězil, a patřičně se předvést před bývalou královskou rodinou. Jistě si přeje, abych ho viděla v okamžiku jeho největší slávy.

Připadám si víc jako Šípková Růženka z pohádky než jako žena, která se má provdat za nového anglického vládce. Možná žiji v královském paláci a spím v jedné z nejlepších komnat, ale jsem zde v naprosté tichosti bez dvora, obvyklých lichotníků, přátel a prosebníků, bez toho, abych viděla krále. Jsem princezna bez koruny, snoubenka bez ženicha, nevěsta bez stanoveného data svatby.

Bůh ví, že jsem kdysi vešla ve známost jako Jindřichova snoubenka. V době, kdy žil ve vyhnanství, avšak stále si činil nárok na trůn, v katedrále v Rennes odpřisáhl, že je anglickým panovníkem a já jsem jeho nevěstou. Pochopitelně tehdy stavěl svoje vojsko pro chystanou invazi a zoufale potřeboval podporu Yorků a všech jejich stoupenců. Teď když vyhrál bitvu a poslal vojsko pryč, třeba se bude chtít zbavit i předešlého slibu. Byla to zbraň, bez níž se nyní obejde.

Matka dohlédla na to, abychom všechny dostaly nové šaty. Jsme sice bezvadně oblečené, ale nikdo nás nevidí, nikdo nás neoslovuje „Vaše Milosti“, i když jsme princezny. Nejsme na tom o nic lépe než Cecílie, jejíž manželství sice bylo anulováno, ale nový ženich není nikde v dohledu. Jsme dívky beze jména, bez rodiny, bez jistot. Bez budoucnosti.

Domnívala jsem se, že coby princezna získám zpět svůj majetek, provdám se a budu korunována na slavném obřadu po Jindřichově boku, ale jeho mlčení mi napovídá, že se do manželství se mnou nijak nehrne.

„Nikam nás nepozvou,“ postěžuju si matce, když mi přijde popřát dobrou noc. Jsme spolu samy.

Potřese hlavou. „Vypadá to tak.“

„Jak to, že mě nechce mít po svém boku?“

Pomaloučku přejde k oknu a pohlédne na temnou oblohu se stříbrným měsícem. „Nevím přesně, ale kdybych byla Jindřichovou matkou, nechtěla bych, aby moje dítě, uchvatitel, který

si činí nárok na trůn pouze na základě jediné vyhrané bitvy, přijímal korunu vedle právoplatné princezny z královské rodiny, krásné a milované lidmi. Kromě jiného by se mi nelíbilo, jak to působí.“

„Proč? Jak to působí?“ dožadují se vysvětlení.

„Obyčejně,“ zavrhne matka Jindřicha jediným slovem.
„Velmi obyčejně.“

Brzy je nám všem jasné, dokonce i Cecílii, která vydržela doufat nejdéle, skoro až do posledního dne, že Jindřich bude korunován sám. Nechce, abych stála před oltářem po jeho boku, já, vyhlášená kráska, skutečná příslušnice královského rodu. Nechce tam mít někdejší členy královské rodiny, aby se stali svědky, jak vkládá ruku na korunu, již nosil můj mileneček a před ním můj otec.

Žádná zpráva nepřichází od Jindřicha ani jeho matky. Spolu s matkou zvažujeme, že napíšeme lady Markétě. Avšak žádná z nás by nesnesla to ponížení. Přece se nebudeme doprošovat!

„Kromě toho, kdybych se účastnila téhle korunovace, pak bych jako královna vdova před ní měla přednost,“ poznamená kousavě matka. „Třeba právě proto nás nepozvala. Po celý život mi při každé velké příležitosti stála za zády. Nejprve v tomhle paláci následovala mě, potom Annu Nevilleovou. Kráčela za ní při korunovaci a nesla jí vlečku. Možná má pocit, že má nárok stát se první dámou u dvora, a touží po někom, kdo by se jí uctivě coural v patách.“

„Co třeba já?“ nabídne se Cecílie s nadějí v hlase. „Já jí vlečku ráda ponesu.“

„Neponeseš,“ odpoví stručně matka.

Až do své korunovace pobývá Jindřich Tudor v Lambethském paláci. Kdyby zvedl oči od snídaně, spatřil by moje okno ve Westminsterském paláci. Dělí nás od sebe jenom řeka. Avšak

svou neznámou nevěstou se zjevně nezabývá, protože se zatím neozval. Těsně před korunovací se v souladu s tradicí přestěhuje do Toweru. Ubytuje se v královských komnatách a každý den bude chodit kolem dveří, kde byli naposled viděni moji bratři. Každý den bude míjet trávník, na němž měl můj bratr postavený terč a kde se cvičil ve střelbě z luku. Může člověk udělat takovou věc, aniž mu pokaždé po zádech přeběhne mráz? Aniž zahlédne bledý obličej uvězněného chlapce, který se měl stát králem? Copak jeho matka nevidí mihnutí stínu na schodech, a když poklekne v kapli, nezalechne šepot dětského hlásku, odříkávajícího modlitby?

„Bude po nich pátrat,“ prorokuje chmurně matka. „Bude vyslyšet každého, kdo je hlídal. Zajímá ho, co se s princem stalo. Bude doufat, že někoho podplatí, aby vznesl obvinění. Anebo najde někoho, kdo se dá přesvědčit k přiznání. Udělá cokoli, aby svalil vinu na Richarda. Kdyby se mu podařilo prokázat, že Richard zabil naše prince, ospravedlnil by tím svůj nárok na trůn. Princové jsou přece mrtví a Richard byl prachsprostý vrah. Jestliže se potvrdí smrt našich dětí, pak Jindřich vyhrál.“

„Matko, klidně odpřisáhnou na svůj život, že jim Richard neublížil,“ prohlásím upřímně. „Kdyby ano, přiznal by se mi. Dobře to víš. O své nevině tě přesvědčil tu noc, kdy za tebou přišel s dotazem, jestli jsi to byla ty, kdo děti odvezl. Domníval se, že jsou u tebe. Přisahám, že o nich nic nevěděl. Trá pilo ho to. Zoufal si, protože netušil, koho má jmenovat svým nástupcem.“

Matka se na mě tvrdě podívá. „Věřím, že Richard chlapce nezabil. Kdybych se domnívala, že ublížil dětem svého bratra, nikdy bych mu nesvěřila tebe a tvé sestry do péče. Avšak nikdo mu neodpáře, že unesl našeho prince Eduarda na cestě do Londýna a zabil mého bratra Antonína, když ho bránil. Odvezl Eduarda do Toweru a dělal, co mohl, aby se zmocnil i mladšího Richarda. Nebyl to on, kdo chlapce potají zabil, ale strčil je tam, kde je vrah mohl najít. Vzepřel se vůli svého otce a připravil tvého bratra o trůn. Možná jim neu-

blížil, ale měl oba mé syny nechat pod mojí ochranou. Byl to uchvatitel a vrah a já mu jeho zločiny nikdy neodpustím. Netřeba k nim přidávat další, protože za to, co pro provedl, stejně skončí v pekle.“

Nešťastně vrtím hlavou. Mrzí mě, co matka říká o muži, jehož miluji. Nemůžu ho bránit, ne před ní, když ztratila svoje dva syny a stále netuší, co se s nimi stalo. „Já vím,“ zašeptám. „Já vím. Nepopírám, že občas musel provádět příšerné věci. Vyzpovídal se z nich před knězem a prosil za odpuštění. Nemáš ponětí, jak moc se kvůli nim trápil. Ale jsem si jistá, že smrt mých bratrů nenařídil.“

„Potom Jindřich při pátrání v Toweru nic nezjistí,“ oduší. „Třeba moji chlapečkové žijí, schovaní někde poblíž.“

„Jak by se Jindřich zachoval, kdyby je našel živé?“ Tyhle spekulace mi berou dech. „Co by si počal, kdyby se někdo přihlásil s tím, že byli po celou dobu u něho?“

Matčin úsměv je tak smutný a pomalý jako stékající slza. „Musel by je zabít,“ odpoví prostě. „Kdyby je někde objevil, okamžitě by je připravil o život a vinu svalil na Richarda. Jenom tak by si mohl ponechat trůn. Jako když tvůj otec vyřídil starého krále Jindřicha. Takhle by se zachoval a všichni to víme.“

„Opravdu si myslíš, že by byl schopen takového zvěrstva?“

Pokrčí rameny. „Však on by se k tomu přiměl. Neměl by na vybranou. Jinak by válčil zbytečně a intriky a sňatek jeho matky by přišly vniveč. Ano, kdyby Jindřich někde našel tvého bratra Eduarda, na místě by ho zamordoval. Neušetřil by ani mladšího Richarda. Završil by tím jenom své dílo, které začal u Bosworthu. Vždycky se najde způsob, jak uchlácholit svědomí. Je to mladý muž, který žije ve stínu meče od chvíle, kdy jako čtrnáctiletý musel utéct z Anglie. Nyní se vrátil, aby o svůj nárok bojoval. Je připraven zabít každého, kdo se mu postaví do cesty. Král nemůže nechat své soky žít. Nemůže si to dovolit.“

Jindřichův dvůr se přestěhoval do Toweru a pod tudorovským praporem se šikuje stále víc a víc lidí, teď když triumfuje. Zprostředkovaně se dozvídáme o štedrých odměnách, které rozdává. Dělí se o válečnou kořist od Bosworthu. Jeho matce se vrátila všechna půda a bohatství. Konečně se dočkala důležitosti, již se vždycky oháněla, ale nikdy dřív si jí neužívala. Její manžel Thomas se stal hrabětem z Derby a jedním z nejvyšších státních úředníků. Byla to odměna za jeho nezměrnou odvahu stát se licoměrníkem a zrádce, jenž hrál na obě strany. Víím, o čem mluvím, protože jsem ho slyšela, jak slibuje bezpodmínečnou věrnost mému Richardovi. Viděla jsem ho klečet na kolenou.

Ale to ráno na bojišti u Bosworthu seděli spolu se sirem Williamem na koních s vojskem za zády a čekali, jak se bude bitva vyvíjet. Když viděli, jak se Richard vrhá do největší řeže, odhodlán vyřídít samotného Jindřicha, sesedli Stanleyové z koní, lordi William i sir Thomas, a sesypali se na něho zezadu s meči v rukách. Jindřicha zachránili přesně v okamžiku, kdy se mu Richard chystal proklát srdce. Můj statečný Richard padl pod tíhou jejich zbraní.

Sir William zvedl z bláta jeho helmu, strhl z ní bitevní korunu a podal zlatý kruh Jindřichovi. Tímto hnusným činem završil celý záštipný den. Jindřich ho ze samé vděčnosti učinil svým komořím, líbá ho na obě tváře a hlásá, že jsou nová královská rodina. Obklopuje se Stanleyovými, kterým nedokáže dostatečně poděkovat. Jediným triumfálním počinem si zajistil trůn i rodinu. Se svojí matkou Markétou tvoří nerozlučnou dvojici. Té se vleče v patách její oddaný manžel, lord Thomas Stanley, a půl kroku za ním se drží jeho bratr, sir Vilém. Jindřich si hová mezi svými nově nalezenými příbuznými, kteří dosadili na trůn svého chlapečka. Ví, že je konečně v bezpečí.

Nechybí ani jeho strýc Kašpar, který byl po celou dobu ve vyhnanství s ním, a od Jindřichova narození neochvějně věřil v jeho věc. I on se dočkal bohaté odměny za svou celoživotní věrnost. Vrátili mu titul i pozemky. I na něho čeká post ve vládě.

Ba co víc, Jindřich píše mojí tetě Kateřině, vdově po zrádném vévodovi z Buckinghamu, aby se připravila na nový sňatek. Kašpar si ji vezme i s veškerým buckinghamským majetkem. Zdá se, že všechny ženy z rodu Riversových se staly válečnou kořistí. Kateřina nám přinese dopis ukázat, když nás navštíví v druhých nejlepších komnatách Westminsterského paláce.

„Zbláznil se?“ zeptá se mojí matky. „Copak nestačilo, že jsem byla provdaná za kluka, mladého vévodu, který mě nenáviděl? Teď si mám vzít dalšího nepřítele naší rodiny?“

„Nemá to být za odměnu?“ zeptá se suše moje matka a ukáže sestře vlastní dopis. „Teď si poslechni, co je nového u nás. Mně budou vyplácet penzi, Cecílie bude provdána za sira Johna Wellese a Alžběta je zasnoubená s králem.“

„Díkybohu za to!“ zvolá Kateřina. „Musíš být vzrušením bez sebe.“

Matka přikývne. „Kdyby mohl, tak se z toho závazku vykrotí. Poohlížel se po jiné nevěstě.“

Vzhlednu od šití, ale matka s tetou se s hlavami u sebe zabývají svými dopisy.

„Tak kdy bude svatba?“

„Po korunovaci.“ Matka ukáže na příslušný odstavec. „Nechce, aby si lidé mysleli, že si jenom přisedl na trůn k Alžbětě. Hodlá dát každému najevo, že se ho zmocnil právem. Nechce, aby to vypadalo, že přišel ke koruně jenom kvůli ní.“

„Ale na korunovaci přece půjdeme,“ prohodí teta Kateřina. „Sice ji odložili na poslední chvíli...“

„Nejsme pozvaní,“ ustříhne ji moje matka.

„Taková urážka! Alžběta tam přece být musí!“

Matka pokrčí rameny. „Co kdyby se stala středem pozornosti? Co kdyby lid oslavoval nás?“ namítne tiše. „Však víš, jak poddaní jásali, kdykoliv ji uviděli. Londýňané rod Yorků zbožňují. Co kdyby volali po mém synovci, Eduardovi z Warwicku, až by nás uviděli? Co kdyby Tudorovce vypískali s tím, že chtějí vládu Yorků? Na Jindřichově korunovaci. Ne, tohle riskovat nebude.“

„Budou tam naši příbuzní,“ zdůrazní Kateřina. „Tvoje švagrová Alžběta obrátila kabát a její manžel, vévoda ze Suffolku, opět vystřídal strany. Její syn, John de la Pole, jehož král Richard jmenoval svým dědicem, prosí Jindřicha o milost. Ti tam určitě přijdou.“

Matka přikývne. „Rozhodně by tam být měli. A já nepochybuji o tom, že budou Jindřichovi věrně sloužit.“

Teta Kateřina se krátce zasměje a matka se neubrání úsměvu.

Vydám se za Cecílií. „Budeš se vdávat,“ oznámím jí bez cavyků. „Slyšela jsem, jak se o tom matka baví s tetou Kateřinou.“

Sestra zbledne. „Koho si mám vzít?“

Bojí se, že ji zase poníží sňatkem s někým bezvýznamným, ovšem tentokrát stoupencem rodu Tudorovců. „Polepšíš si,“ příznám. „Lady Markéta zůstala tvou přítelkyní. Provdá tě za svého nevlastního bratra, sira Johna Wellese.“

Vzlykne a otočí se ke mně. „Ach, Bětko, tolik jsem se bála...“

Obejmu ji kolem ramen. „Já vím.“

„A nemohla jsem s tím nic dělat. Za otcova života jsem pro všechny byla skotská princezna. Měla jsem si brát skotského krále! A pak po mně chtěli, abych se spokojila s rolí lady Scropeové! Nato jsem zůstala beze jména! Ach, Bětko, chovala jsem se k tobě tak ošklivě.“

„Ke každému,“ připomenu jí.

„Já vím! Já vím!“

„Ale teď z tebe bude vikomtesa, což je o hodně lepší. Lady Markéta dává své rodině přednost před všemi ostatními a Jindřich vděčí siru Johnovi za neutuchající podporu. Přířknou mu další titul a pozemky. Budeš bohatá, budeš vážená a navíc spřízněná s Mylady královou matkou. Vlastně budeš – jak to vlastně je? – její nevlastní švagrová a příbuzná Stanleyových.“

„Co bude s našimi sestrami? A sestřenicí Markétou?“

„Zatím nevíme. Ale má se vrátit Thomas Grey.“

Cecílie si povzdechne. Matčin syn z prvního manželství a náš nevlastní bratr byl pro nás jako otec. Odebral se s námi do kláštera, odkud uprchl, aby se pokusil osvobodit naše bratry vězněné v Toweru. Ve vyhnanství sloužil na Jindřichově dvoře, snažil se z něho udělat našeho spojence a současně pro nás špehoval. Když se matka přesvědčila, že je Jindřich naším nepřitelem, kterého bychom se měli bát, poslala pro Thomase, aby se vrátil domů. Avšak Jindřich ho stačil zajmout. Od té doby byl vězněn ve Francii. „Dostal milost? Král mu odpustil?“

„Každý přece ví, že se Thomas ničeho špatného nedopustil. Byl rukojmím, jehož úkolem bylo zajistit naše spojenectví. Jindřich ho nechal u francouzského panovníka jako záruku. Ale když teď Tudorovci vidí, jak jsme poslušní, mohou Thomase pustit a Francouze vyplatit.“

„A co bude s tebou?“ chce vědět Cecílie.

„Očividně si mě Jindřich bude muset vzít, protože nedokáže zpochybnit daný slib. Ale nikam nespěchá. Každý ví, že si přeje naše zasnuby zrušit.“

Soucítěně na mě pohlédne. „Což je urážka.“

„Je,“ souhlasím s ní. „Ale já chci být jenom jeho královna. Jako muž mě nezajímá, proto mi nevadí, že o mě nestojí jako o ženu.“

WESTMINSTERSKÝ PALÁC, LONDÝN,
30. ŘÍJNA 1485

Zokna ložnice sleduji, jak korunovační loď pluje po řece k Toweru, doprovázená tuctem člunů. Doléhá ke mně hudba. Je vidět, že loď byla nově pozlacená od té doby, co jsme v ní pluli naposled. Jasně září na studené vodní hladině. Na přídi a na stožáru se vítězoslavně třepotají vlajky Tudorovců a Beaufortů. Jindřich vypadá jako mrňavý panáček. Na tu dálku vidím jenom jeho dlouhý purpurový plášť

lemovaný hermelínem. Stojí na vyvýšené zadní palubě s rukama v bok tak, aby ho každý viděl. Zastíním si oči a zírám na něho. Poprvé vidím muže, za něhož se mám provdat. Není větší než špička mého malíčku. Bárka klouže po řece a odváží mého nastávajícího na korunovaci. Já s ním nejsem a on nemá ponětí, že ho pozoruji. Netuší, že tisknu malíček k okenní tabulce ze silného skla, abych ho poměřila, a pak opovržlivě lusknou prsty.

Veslaři mají na sobě livroje v barvách Tudorovců – zelené a bílé. Dokonce i vesla jsou natřená na bílo, se zelenými listy. Jindřich přikázal na podzim použít jarní barvy. Zdá se, že pro toho přivandrovalce nic anglického není dobré. Ačkoliv listí padá ze stromů jako hnědé slzy, kvůli němu musí být všechno zelené jako čerstvá tráva a bílé jako májový květ. Jako by nás chtěl přesvědčit, že roční doby jsou vzhůru nohama a my jsme teď všichni Tudorovci.

Druhá loď veze Mylady královu matku, vítězoslavně usazenou na vysoké židli jako na trůně, aby každý viděl, že lady Markéta konečně dosáhla svého. Vedle ní stojí její manžel a rukou majetnický spočívá na pozlaceném opěradle, věrný svému králi, stejně jako byl loajální tomu předešlému. Jeho heslo, jeho směšné heslo zní: „*Sans changer*“, což znamená: „Nikdy se nezměním“, ale jediné, co se u Stanleyových nikdy nezmění je nekonečná loajalita k sobě samým.

Na dalším člunu pluje Kašpar Tudor, králův strýc, jenž při korunovaci ponese korunu. Vedle něho stojí moje teta Kateřina, jeho válečná trofej, a dlaní zlehka spočívá na jeho paži. K našim oknům nevzhledne, přestože musí tušit, že je sledujeme. Dívá se dopředu, klidná jako lučištník. Ač se stane svědkem korunovace našeho nepřítele, v krásném obličejí se jí nepohne ani sval. V zájmu své rodiny se už jednou provdala za mladého muže, který ji nenáviděl. Zvykla si na velkolepost v zahraničí a ponižování doma. Je to cena, kterou platí za to, že patří k Riversovým kráskám a stojí tak blízko trůnu, až to bolí.

Matka mě vezme kolem pasu a dívá se na procesí se mnou. Mlčí, ale já vím, že vzpomíná na den, kdy jsme stály v kryptě pod kaplí opatství a sledovaly bárky plující po Temži na korunovací mého strýce Richarda. Lhostejně míjely právoplatného dědice, mého bratra Eduarda. Tehdy jsem se domnívala, že v té tmě a osamění všichni zemřeme. Že za námi jednou v noci přijde kat. Že se krátce probudím, abych zjistila, že mě někdo dusí polštářem. Bála jsem se, že už nikdy nespátím slunce. Byla jsem tehdy hodně mladá a myslela si, že se samým smutkem utrápím. Tesknila jsem pro otce a děsila mě nepřítomnost bratrů. Pronásledovaly mě myšlenky na vlastní brzkou smrt.

Uvědomím si, že tohle je potřetí, kdy moje matka přihlíží triumfální korunovační plavbě. Když jsem byla malá a můj bratr Eduard ani nebyl na světě, musela se skrývat, neboť mého královského otce vyhnali z Anglie. Přivezli nazpátek starého panovníka a moje matka skončila u špinavého okénka krypty pod Westminsterským opatstvím, kde sledovala, jak lady Markéta a její syn Jindřich plují v celé své nádheře po řece, aby oslavili vítězství znovu dosazeného krále Jindřicha z Lancasteru.

Byla jsem tehdy hodně malá, takže na plující lodi ani na triumfující matku a jejího synka si nevzpomínám, zato si pamatuji na věčný zápach říční vody a vlhko. Každou noc jsem tehdy usínala s pláčem. Nechápala jsem, proč najednou žijeme jako chudina a schováváme se v kryptě pod kaplí, místo abychom si užívali přepychu paláců.

„Tohle je potřetí, kdy vidíš lady Markétu triumfovat,“ poznamenám k matce. „Poprvé, když král Jindřich znovu usedl na trůn a ona se mohla přerazit, aby se dostala k jeho dvoru a představila mu svého syna. Podruhé, když se její manžel těšil Richardově přízni a ona při korunovací nesla vlečku královny Anny. A teď tě předstihla znovu.“

„Ano,“ přikývne a já vidím, jak mhouří šedé oči a sleduje pozlacenou bárku s pyšně se třepotajícími prapory.

„Avšak i ve chvílích své největší slávy mi připadá... velice nepřesvědčivá.“

„Nepřesvědčivá?“ opakuji to podivné slovo.

„Podle mě pořád vypadá jako žena, která není na svém místě.“ Vesele se zasměje, jako by porážka byla jen rozmarem kola štěstí a lady Markéta není z vůle Boží na vzestupu, ale připravuje se jen na další hluboký pád. „Za všech okolností působí jako ufnukaná ženská,“ vysvětluje matka, „a takové vždycky špatně dopadnou.“

Podívá se na mě a hlasitě se zachichotá mému nechápavému výrazu. „Na tom nesejde,“ mávne rukou. „V každém případě máme její slovo, že se s tebou Jindřich po korunovací ožení, a tím pádem budeme mít na trůně dívku z rodu Yorků.“

„Nezdá se, že by po mně zrovna toužil,“ poznamenám suše. „Ani mě nepoctil účastí na korunovací. Na jedné lodi s ním rozhodně neplujeme.“

„Vzít si tě musí, ať se mu to líbí nebo ne,“ sdělí mi důvěrně. „Parlament na tom bude trvat. Bitvu sice vyhrál, ale bez tebe po boku ho jako krále nepřijmou. Dal jim svoje slovo. Mluvili s Thomasem, lordem Stanleym. Ten nejlépe ze všech rozumí síle lží. Pohovořil se svou chotí a ta zase se svým synem, takže všichni mají jasno.“

„A co když se mi to nelíbí?“ Otočím se a položím jí ruce na ramena, aby nemohla uprchnout před mou zlostí. „Co když nestojím o ženicha, který získal trůn prostřednictvím nečestnosti a zrady? Co když ti povím, že moje srdce leží v neoznačeném hrobě někde v Leicesteru?“

Ani sebou nehne. Čelí mému hněvu s vážnou tváří. „Dcero moje, po celý svůj život jsi vychovávána k tomu, že se provdáš pro dobro vlasti a ku prospěchu své rodiny. Splníš svou povinnost princezny, ať už je tvoje srdce pohřbené, kde chce. Ať se ti to líbí nebo ne. Navíc očekávám, že se u toho budeš tvářit šťastně.“

„Provdáš mě za muže, kterému přeji, aby zemřel?“

Její úsměv ani nezakolísá. „Alžběto, víš stejně dobře jako já, že sňatky z lásky jsou vzácné.“

„Tys takový měla,“ připomenu jí.

„Především jsem měla dost rozumu, abych se zamilovala do anglického krále.“

„Však já taky!“ vykřiknu a zní to jako vzlyk.

Přikývne a něžně mi položí ruku na zátylek, a když se jí podvolím, přivine mě ke svému rameni. „Já vím, já vím, zlato. Richarda toho dne postihla obrovská smůla, přestože při něm jinak stálo štěstí. Byla sis jistá, že zvítězí, a já také. Také jsem k němu upínala svoje naděje.“

„Opravdu se musím provdat za Jindřicha?“

„Ano, musíš. Staneš se anglickou královnou a vrátíš naši rodině slávu. Musíš v naší zemi nastolit mír, což není malý úkol. Měla bys být ráda. Anebo se tak přinejmenším tvářit.“

WESTMINSTERSKÝ PALÁČ, LONDÝN, LISTOPAD 1485

Jindřichův první parlament se pilně činí. Mění Richardovy zákony, stahuje z úředních knih jeho podpis stejně, jako stáhli z jeho hlavy korunu. Napřed očistí všechny zúčastněné od zrady tím, že odpřisáhnou věrnost Tudorovcům. Ostatně všichni jsou přece nevinní, protože jednali v nejlepším zájmu své země. A tak můj strýc, vévoda ze Suffolku, a jeho synové, John a Edmund de la Pole, už nepatří na stranu Yorků, ačkoliv jejich matka Alžběta z tohoto rodu pochází. Byla sestrou mého zesnulého Richarda a otce. Můj nevlastní bratr Thomas Grey, kterého drželi ve Francii jako rukojmí, se dočká vykoupení a vrátí se domů.

Jindřichově matce je navrácen rodinný majetek. Není nic důležitějšího než znásobit bohatství nejmocnější matky krále. Mojí matce je naopak slíbeno, že jí bude vyplácena penze coby královně vdově. Dále je rozhodnuto, že Richardův výnos o neplatnosti sňatku mých rodičů je prachsprostá pomluva. Ba co víc, musí být zapomenuta a nikdo ji nesmí zopakovat. Škrtem pera tudorovského parlamentu má naše rodina zase jméno a já a moje sestry jsme znovu legitimními princeznami z rodu Yorků. První sňatek naší Cecílie je zapomenut. Jako by nikdy neexistoval. S klidem se může provdat za příbuzného lady Markéty. Ve Westminsterském paláci před námi sluhové uctivě poklekají na koleno a všichni nás oslovují „Vaše Milosti“.

My se radujeme, avšak naše matka se mlčky prochází kolem studené řeky, na hlavě má kapuci, prochládlé dlaně zastrčené v rukávniku a šedé oči upírá na kalnou vodu. „Co se děje, urozená matko?“ Vezmu ji za ruce a pohlédnu do bledeho obličjeje.

„Domnívá se, že jsou moji chlapečkové mrtví,“ zašeptá.

„Pojď dovnitř, je ti zima.“

Nechá se odvést po pěšině vysypané šterkem ke dveřím do zahrady. Pomohu jí vystoupat po kamenných schodech do její soukromé komnaty.

„Jindřich musí mít důkaz o tom, že jsou moji synové po smrti.“

Vysvěču ji z pláště a usadím do křesla před planoucím krbem. Jsme tu spolu samy, utopené v zármutku. Pokleknu před ní a pod mýma nohama zašustí suchý rákos. Uchopím její ledové ruce do svých. Hlavy máme těsně u sebe, aby nás nikdo neslyšel, kdyby náhodou poslouchal za dveřmi.

„Jak to víš, urozená matko?“ zeptám se tiše.

Svěsí hlavu, jako by schytala ránu do srdce. „Musí to vědět. Musí si tím být naprosto jist.“

„Pořád věříš tomu, že se Eduard jednou vrátí?“

Pohled raněného zvířete mi napoví, že nikdy nepřestala doufat. Konejšila se nadějí, že nejstarší syn z rodu Yorků nějakým zázrakem unikl ze zajetí a navzdory okolnostem se někde skrývá.

„Opravdu?“

„Myslela jsem, že to poznám,“ zašeptá. „V srdci. Byla jsem přesvědčená o tom, že okamžitě vycítím, že už není naživu. Přece by jeho duch nemohl opustit tento svět, aniž by se mě cestou dotkl. Dobře víš, Alžběto, jak moc jsem ho milovala.“

„Obě jsme přece té noci slyšely zpěv. Zpěv, který přichází, když má zemřít někdo z našeho rodu.“

Přikývne. „Přesto jsem pořád doufala.“

Rozhostí se mezi námi ticho. Její naděje se právě rozplynula.

„Domníváš se, že Jindřich vyhlásil pátrání a našel jejich těla?“

Zavrtí hlavou. „Ne. Protože kdyby je měl, ukázal by je světu a vystrojil by jim královský pohřeb, aby všichni viděli, že jsou pryč. Nařídil by nám obléknout se do té nejtemnější modři a několik měsíců držet smutek. Kdyby měl jediný nezvratný důkaz, neváhal by jej použít, aby očernil Richardovo

jméno. Kdyby mohl někoho obvinít z vraždy, napřed by ho dohnal před soud a potom veřejně pověsil. Nejlepší, co by se Jindřichovi mohlo stát, by bylo najít ta dvě těla. Modlí se za to od chvíle, kdy přistál v Anglii. Zabezpečil by si tím trůn pro sebe. Měl by jistotu, že proti němu nikdo nevystoupí. Jestli v téhle zemi existuje člověk, který si víc než já přeje vědět, kde jsou právě teď moji synové, pak je to on.

Těla sice nemá, ale někdo mu musel potvrdit, že se nemá čeho bát. Kdybychom měli přeživšího chlapce, nikdy by naši rodině královský titul nevrátil.“

„Znamená to, že ho někdo ujistil o smrti mých bratrů?“

„Určitě. Jinak by veřejně nevyhlásil, že můj sňatek s tvým otcem platí, protože tím pádem potvrdil, že jsem porodila legitimní prince a princezny. Kdyby byl náš Eduard mrtev, potom by se tvůj mladší bratr stal králem Richardem Čtvrtým Anglickým a Jindřich uzurpátorem. Živému rivalovi by královský titul nikdy nepřihkl. Někdo mu přísahal, že vražda byla dokonána.“

„Mohla by to být lady Markéta?“ zašeptám.

„Ona jediná měla důvod je zabít. Byla u toho, když zmizeli, a jako jediná ze zúčastněných žije,“ říká tiše matka. „Jindřich žil ve vyhnanství a jeho strýc Kašpar též. Mohl to udělat Jindřichův spojenec, vévoda z Buckinghamu, ale ten je mrtvý, takže se to nikdy nedozvíme. Proto jediný, kdo mohl Jindřicha ubezpečit o tom, že mu nehrozí ztráta trůnu, je jeho matka. Jako další krok přijde žádost o ruku.“

„Vyčkával, dokud se neujistí, že jsou moji bratříčkové mrtví, aby mi mohl vrátit titul a nabídnout mi sňatek?“ Otázka zanechá hořkou pachučí na jazyku.

Matka pokrčí rameny. „Samozřejmě. Co jiného mohl dělat? Takhle to na světě chodí.“

Matka má pravdu. Krátce nato mi jednoho mrazivého večera herald doručí vzkaz, že mě král Jindřich za hodinu poctí svou návštěvou.

„Utíkej!“ poručí mi matka, sotva přelétne list bleskovým pohledem. „Bess!“ křikne na moji novou komornou. „Běž s Její Milostí a přines mi novou čelenku. Taky její nové zelené šaty. Sluha ať nanosí do její komnaty horkou vodu a připraví jí lázeň. Cecílie! Anno! Taky se běžte převléknout! Oblečte i svoje sestry. Děti Warwickovy pošlete do učebny a vyřídte učitele, že tam zůstanou, dokud pro ně nepošlu. Dokud tu bude král, nesmějí do přízemí. Přesvědčte se, že tomu rozumí.“

„Vezmu si svoji černou kápi,“ trvám paličatě na svém.

„Vezmeš si můj nový diadém s drahokamy!“ přikáže matka. „Jsi budoucí anglická královna, tak proč bys měla vypadat jako hospodyně? Nebo jeho matka? Být nudná jako jeptiška?“

„Protože to má rád,“ odpovím spěšně. „Copak to nechápete? Nudná děvčata se mu líbí. Nikdy nebyl na našem dvoře a neviděl krásné dívky v úchvatných róbách. Trčel jako nuzák někde v Bretani. Vozili ho z jednoho ošuntělého zájezdního hostince do druhého. Potom připluje do Anglie a tráví všechn čas s matkou, která se strojí jako jeptiška a je škaredá jako hřích. Proto musím vypadat umírněně, ne okázale.“

Matka podrážděně luskně prsty, našťvaná sama na sebe. „Jsem to ale hlupačka! Máš pravdu.“ Jemně mě štouchne do zad. „Běž! Pospěš si!“ Slyším, jak se směje. „Buď tak obyčejná, jak nejvíc dokážeš! Nejlepší by bylo, kdyby se ti podařilo nebýt nejkrásnější ženou v Anglii.“

Nenechám se dvakrát pobízet. Rychle se vykoupu a usuším a vlhké vlasy skryji pod špičatou černou kápi, která mi spadá hluboko do čela. Po stranách hlavy vytváří dvě velká křídla. Potom si obléknu spodní prádlo a zelené šaty. Bess kolem mě snaživě poletuje a pomáhá mi. Vklouznu do střevíců a otočím se k ní. „Nádhera. Jste tak krásná, Vaše Milosti.“

Chopím se příručního zrcadla a pohlédnu na svůj nezřetelný obraz, odrážející se na tepaném stříbře. Z horké lázně jsem uzardělá. Vypadám dobře. Mám oválnou tvář a šedé oči. Zkusím se pousmát. Koutky se zvednou, ale zůstane

mi prázdný výraz beze stopy radosti. Richard mi říkával, že jsem ta nejspanilejší dívka, jaká se kdy narodila. Prý stačí jediný můj pohled a plane touhou. Mám dokonalou pleť a nádherné vlasy. Nikdy se lépe nevyspal, než když do nich bořil svůj obličej. Neočekávám, že ještě někdy uslyším takové vyznání lásky. Že se ještě někdy budu cítit žádoucí. Moje radost a marnivost zemřely spolu s mým milencem.

Dveře ložnice se rozletí. „Je tady!“ vydechne Anna. „Vjel na nádvoří s početnou družinou jezdců. Matka si přeje, abys okamžitě přišla.“

„Jsou děti Warwickovy nahoře v učebně?“

Přikývne. „Dolů nepřijdou.“

A tak se na cestu po schodech vydám já s hlavou hrdě vztyčenou, jako bych na ní nesla korunu, a ne těžkou kápi. Vidím, jak se pode mnou otvírají dvojité dveře a Jindřich Tudor, uchvatitel Anglie, nově korunovaný král a vrah mého štěstí, vchází do velké síně.

Úplně nejdřív pocítím úlevu. Není tak mužný, jak jsem očekávala. Představovala jsem si ho jako svalnatého obra, ale muž, jenž vstupuje do sálu, je sice vysoký, ale hodně štíhlý. Je mu skoro třicet let. Kráčí energicky, ale v obličejí se mu zračí napětí. Má hnědé vlasy a mhouří hnědé oči. Poprvé mě napadne, že musí být těžké strávit celý život ve vyhnanství, nakonec získat říši pomocí zrady a vědět, že většina země vaše štěstí neoslavuje, a žena, již si máte vzít, miluje jiného – vašeho zesnulého nepřítele a právoplatného anglického krále. Smýšlela jsem o něm jako o dravé šelmě, ale teď pod sebou vidím muže stíhaného zvláštním zvratem osudu. Působí, jako by stále netušil, jaký s ním má Bůh záměr.

Zůstanu stát na schodech a rukou se opřu o chladné mramorové zábradlí, abych se na něho lépe podívala. Vlasy na temeni mu začínají řídnout. Smekl klobouk a sklání se nad rukou mojí matky. Škrobeně se usmívá. Je na něm znát, jak úporně se ovládá, což je pochopitelné, když vchází do domu svého nejméně spolehlivého spojence. Moje urozená matka občas podporovala jeho plány proti Richardovi, občas stála

proti němu. Poslala k jeho dvoru svého syna Thomase Greycoby Jindřichova stoupence a potom ho odvolala domů, neboť se domnívala, že Jindřich zabil našeho prince. Nikdy si nemohl být jistý, jestli je náš přítel nebo sok. Samozřejmě jí nedůvěřuje. Stejně jako nám, licoměrným princeznám. A nejvíc ze všeho se musí bát mojí nečestnosti a nevěrnosti.

Zlehka políbí matce špičky prstů, tak lehounce, jak jenom lze. Nečeká od ní nic víc než faleš. Stejně jako od nás ostatních. Pak se napřímí a sleduje její pohled. Zahlédne mě, jak stojím nad ním na schodech.

Okamžitě pochopí, s kým má tu čest. Zíráme na sebe spíše jako dva cizinci, kteří mají shodou okolností společnou cestu, než snoubenci. Ještě před čtyřmi měsíci jsem byla milenkou jeho úhlavního nepřítele a třikrát denně jsem se modlila za porážku Tudorovců, a on do včerejška spolu se svými rádci přemítal, jak se zbavit nepohodlné snoubenky.

Pomalou scházím ze schodů. Důkladně si jeden druhého prohlížíme, jako bychom mohli zjistit pravdu o nepříteli, kterého jsme si dlouho jenom představovali. A já si ho vzít musím. Bez ohledu na to, jestli se mi líbí nebo ne, s ním budu muset spát, rodit mu děti a žít s ním po zbytek života. Připadá mi to strašně zvláštní. Budu ho nazývat svým manželem, stane se mým pánem a já jeho ženou a majetkem. Bude nade mnou mít moc až do své smrti. Hlavou mi bleskne, jestli se do konce svých dnů za smrt nebudu potají modlit.

„Dobrý den, Vaše Milosti,“ pozdravím ho tiše, vyseknu pukrle a nabídnu mu ruku.

Skloní se nad ní a políbí mi špičky prstů. Nato mě přitáhne k sobě a políbí na obě tváře jako francouzský dvořan. Pěkné gesto, ale nic neznamena. Příjemně voní. Ustoupí a já si všimnu, že jsou jeho oči ve střehu a zdráhavě se usmívá.

„Dobrý den, princezno Alžběto. Rád vás konečně poznávám.“

„Přijmete od nás pohár vína?“ otázka se matka.

„Děkuji vám,“ odpoví, avšak neodtrhne zrak od mojí tváře, jako by mě soudil.

„Tudy.“ Matka nás odvádí do soukromé komnaty za přijímací síní, kde na nás čeká karafa z benátského skla a tři číše. Král se uvelebí v křesle, ale nám nedá svolení si sednout, proto zůstaneme stát. Matka nalije víno a obslouží ho jako prvního. Zvedne číši mým směrem a napije se, jako bychom byli někde ve výčepu. Ani nepronese přípitek. Zdá se, že mu ticho vyhovuje. Zadumaně si mě prohlíží a já před ním stojím jako dítě.

„Moje ostatní dcery,“ představí matka moje sestry. Je to žena, s níž hned tak něco neotřese. Kývne ke dveřím.

„Rád vás poznávám,“ prohodí král ke všem najednou, ani se neobtěžuje se zvednout. „Máte tady veškeré pohodlí a všechno, co potřebujete?“

„Ano, děkujeme za optání,“ odpoví nevzrušeně matka.

„Apanáž vám bude vyplácena každé čtvrtletí,“ poučí ji panovník. „Moje urozená matka se o to postará.“

„Vyřídte prosím lady Markétě mé nejsrdečnější pozdravy,“ nechá se slyšet matka. „Nedávno jsme obnovily naše přátelství. Také nesmím zapomínat na cenné služby, které mi v minulosti poskytla.“

„Aha,“ přikývne Jindřich, jako by se mu nelíbila narážka na skutečnost, že jeho matka byla dvorní dámou její matky. „A váš syn, Thomas Grey, bude propuštěn z Francie a může se vrátit k vám domů,“ pokračuje v konání dobra.

„Děkuji vám. A vyřídte prosím své matce, že Cecílie, její kmotřenka, se má dobře,“ dodá nevzrušeně matka. „Je vděčná vám i lady Markétě za to, že jste jí domluvili sňatek.“ Cecílie se zdvořile ukloní, aby panovník věděl, o kom je řeč, a on znudně přikývne. Vzhledne k němu, jako by mu chtěla připomenout, že čeká na stanovení svatebního dne, protože dokud se neprovdá, nebude stále jasné, kým doopravdy je. Vdova, či panna? Avšak on jí nedá příležitost promluvit.

„Moji rádci mi hlásí, že lid by rád viděl princeznu Alžbětu pod čepcem,“ poznamená.

Matka přikývne.

„Chtěl jsem se osobně přesvědčit, že jste v pořádku, šťastná,“ oznámí mi, „a spokojená.“

Ohromeně k němu vzhlednu. Spokojená nejsem a do štěstí mám daleko. Hluboce truchlím pro muže, kterého miluji. Pro muže, jehož zabil a nechal pohřbít bez všech poct. Teď tu přede mnou dřepí a zdvořile se ptá, jestli jsem spokojená. Přivandrovalec, který dovolil svým žoldákům, aby krále Richarda svlékli z brnění i oblečení, a přehodili jeho mrtvé tělo přes hřbet koně a přivázali ho k sedlu. Dozvěděla jsem se, že připustili, aby Richardova bezvládná hlava narazila do dřevěného trámu mostu, přes který ho vezli do Leicesteru. Ozvěna toho dutého úderu mě pronásleduje ve dne, ozývá se v mých snech. Potom ho nahého a potlučeného vystavili na schodech kostela, aby se každý mohl na vlastní oči přesvědčit, že je dočista mrtvý, a tím pádem není sebemenší šance na rozkvět Anglie pod vládou Yorků.

„Moje dcera se má výborně a je šťastná. Náleží k vašim nejoddanějším služebnicím,“ odpoví vlídně matka a překlene tím chvíli ticha.

„Jaké krédo si vyberete, až se stanete mou chotí?“

Napadne mě, jestli přišel jenom proto, aby mě mučil. Na tohle jsem nepomyslela. Proč také? „Máte nějaký návrh?“ otázku se lhostejně hlasem, z něhož mrazí. „Protože já žádný nemám.“

„Moje urozená matka navrhuje ‚poníženě a kajicně‘,“ nechá se slyšet.

Cecílie vyprskne smíchy a maskuje to kašlem. Celá rudá se odvrátí. Já a matka si vyměníme vyděšený pohled, ale obě víme, že nemůžeme nic namítnout.

„Jak si přejete.“ Zní to nevzrušeně, za což jsem ráda. Když nic jiného, můžu předstírat, že mi na tom nezáleží.

„Tedy poníženě a kajicně,“ opakuje tiše a tváří se potěšeně. A já jsem si jistá, že se nám vysmívá.

Druhý den ke mně matka přijde s úsměvem. „Už chápu, proč jsme včera byly poctěny královskou návštěvou. Sám mluvčí parlamentu předstoupil před krále a snažně ho prosil, aby se

s tebou konečně oženil. Naléhali na něho členové sněmovny reprezentantů i lordů. Lidé ho nepřijmou za panovníka, pokud nebudeš stát po jeho boku. Předstoupili před něho s takovou peticí, před níž nedokázal couvnout. Slíbili mi to, ale já pochybovala, že se k takovému kroku odhodlají. Každý se Jindřicha bojí. Avšak víc než cokoliv jiného si přejí mít na trůně královnu z rodu Yorků a uzavřít válku bratranců sňatkem dříve znesvářených rodů. Nikdo neuvěří, že spolu s Jindřichem Tudorem přišel mír, dokud neusedneš na trůn spolu s ním. Považují ho za falešníka, který měl jednoduše štěstí. Říkají mu, že si přejí, aby byl jako král naroubován na silnou odnož Plantagenetů.“

„To se mu nemůže líbit.“

„Zuřil,“ přizná škodolibě matka. „Ale nemohl s tím nic dělat. Musí si tě vzít za ženu.“

„Poníženou a kajícnou,“ připomenu jí kysele.

„Poníženě a kajícně,“ poopraví mě vesele matka. Podívá se na můj protažený obličej a rozesměje se. „Jsou to jenom slova. Může tě přinutit, abys je vyslovila. Avšak my na oplátku přinutíme jeho, aby si tě vzal a učinil tě anglickou panovnicí. Potom na nějakém tom slovíčkaření nesejde.“

WESTMINSTERSKÝ PALÁC, LONDÝN, PROSINEC 1485

Opět se u našich dveří objeví královský herold, ale tentokrát se vzkazem, že si král přeje s námi povečeřet. Doprovodí ho zhruba dvacet dvořanů. Matka se těší, že mu ukáže, jak vypadá opravdová královská hostina.

Warwickovy děti jsou zahrnány do svých komnat s příkazem, že nesmějí do přízemí, ani se ukázat v okně.

„Proč ne?“ ptá se mě Markéta. Vklouzne do mé komnaty za komornou, jež přináší náruč nahřátého prádla a lahev růžové vody, s níž si mám po umytí opláchnout vlasy. „Copak

si tvoje urozená matka myslí, že Teddy není dost bystrý, aby se mohl setkat s králem?“ Zrudne. „Stydí se za nás?“

„Matka nechce Jindřicha dráždit pohledem na chlapce z rodu Yorků,“ odpovím stručně. „S tebou ani Eduardem to nijak nesouvisí. Jindřich o vás ví. Můžeš si být jistá, že jeho matka na vás nezapomněla. Dala si záležet, aby si ověřila, co všechno v Anglii najde. Učinila vás svými chráněnci, ale lepší bude držet se jim z dohledu.“

Markéta zbledne. „Snad si nemyslíš, že by král odvedl Teddyho pryč?“

„Ne,“ odpovím, „ale večeret spolu nemusí. Lepší bude držet každého zvlášť. Kdyby Teddy oznámil Jindřichovi, že se hodlá stát králem, mohli bychom se ocitnout v ošemetné situaci.“

Sestřenice se krátce zachichotá. „Přála bych si, aby se nikdy nedozvěděl, že je další v řadě v nástupnictví na trůn,“ přiznává. „Bere si to moc k srdci.“

„Bude lepší držet ho stranou, dokud Jindřich nepřivykne novým podmínkám. Teddy je miláček, ale trochu prostořeký.“

Markéta se rozhlédne kolem sebe. Sluhové mi připravují lázeň a komorné nové šaty, které mi přivezly rovnou od švadleny z města. Jsou v zelené barvě Tudorovců a na ramenou mají uzly lásky. „Hodně ti to vadí, Alžběto?“

Pokrčím rameny a popřu vlastní bolest. „Jsem princezna z Yorku,“ prohlásím. „Nemám na vybranou. Beztak bych se musela provdat za někoho, kdo by hrál otci do karet. Zasnoubili mě už v kolébce. Nikdy jsem nepočítala s tím, že bych se mohla provdat z lásky. Jen jednou to tak vypadalo..., ale dnes mi ty chvíle připadají jako sen. Až nastane tvůj čas, taky se provdáš za toho, koho ti vyberou.“

„Jsi z toho smutná?“ vyzvídá.

Zavrtím hlavou. „Vůbec nic necítím,“ přiznám po pravdě. „Což je možná to nejhorší, co se mi mohlo stát.“

Jindřichova družina přijede včas. Jeho dvořané jsou hezky ustrojeni a skrývají plaché úsměvy. Polovina z nich jsou naši

staří přátelé a příbuzní – když ne pokrevní, tak prostřednictvím sňatku. Hodně věcí zůstává nevyřčeno, když nás hosté zdraví, jak to dělávali, když jsme ještě byli královskou rodinou a bavili jsme je zde, v tomto paláci.

Je zde můj bratranec John de la Pole, jehož Richard před Bosworthem jmenoval svým dědicem. Přijel se svou matkou, mojí tetou Alžbětou. Celá její rodina je dnes loajální Tudorcům, proto nás zdraví s opatrným úsměvem.

Moje druhá teta, Kateřina, nyní nosí jméno Tudorovna. Kráčí zavěšená do králova strýce Kašpara, avšak hluboce se ukloní mé matce, jak byla zvyklá, pak se napřímí a vstřícně ji políbí.

Mezi ctěnými a důvěryhodnými přáteli nového panovníka je i můj strýc Eduard Woodville, matčin bratr. Odešel s Jindřichem do vyhnanství a u Bosworthu bojoval po jeho boku. Skloní se nad rukou mé matky, potom ji políbí na obě líce a já slyším, jak šeptá: „Těší mě, že tě vidím na místě, kam patříš, Bětko. Tedy Vaše Milosti!“

Matka nechala připravit hostinu o dvaadvaceti chodech, a když se všichni najedí a nádobí je odklizeno, moje sestry Cecílie a Anna celému dvoru zatančí.

„Zatančete nám, princezno Alžběto,“ vyzve mě stroze Jindřich.

Podívám se na matku. Dohodly jsme se, že tančit nebudu. Naposled jsem tu tančila o vánoční hostině. Měla jsem na sobě hedvábné šaty tak skvostné jako královna Anna, dokonce i stejného střihu a barvy, jako bych usilovala o to, aby nás dvořané srovnávali – jsem o deset let mladší. A její manžel, král Richard, ze mě nemohl spustit oči. Celý dvůr viděl, jak propadá mému kouzlu a je ochoten opustit svou starou ne-duživou choť, aby mohl být se mnou. Tančila jsem se svými sestrami, ale on měl oči jenom pro mě. Tančila jsem před stovkami lidí, ale jenom pro něho.

„Buďte tak hodná,“ naléhá znovu. Podívám se do jeho hnědých očí a vyčtu z nich, že nepřijímá žádnou omluvu.

Zvednu se ze židle a natáhnu ruku k Cecílii, která bude mou partnerkou, ať se jí to líbí nebo ne. Muzikanti spustí salta-

rello. Cecílie se mnou mnohokrát tančila před králem Richardem. Také si na to vzpomněla a ušklíbla se. Možná si připadá jako otrokyně, která má bavit sultána, ale jsem to já, koho nejvíc ponižili, a to by jí mělo být útechou.

Skladba je rychlá a Jindřich pozorně poslouchá. Rukou si potukává do rytmu. Zjevně má hudbu rád. Když píseň skončí, odmění hudebníky zlatákem, což je přiměřená odměna, ale rozhodně ne královská. Sleduji ho a najednou mi dojde, že co se týče peněz, je stejně opatrný jako jeho matka. Tohle není mladý muž vychovávaný v přesvědčení, že mu svět dluží trůn. Není zvyklý na královský majetek a velkorysé rozhazování. Není jako Richard, jenž chápal, že šlechtic musí žít jako lord a rozhazovat peníze mezi lid. Sotva začnou hrát pro ostatní, král se nakloní k mojí matce a prohlásí, že by rád strávil nějaký čas jenom se mnou.

„Samozřejmě, Vaše Milosti.“ Chystá se zvednout a vzít s sebou moje sestry.

„O samotě a nikým nerušení,“ upřesní a zastaví ji gestem ruky. „V soukromí.“

Matka zaváhá. Skoro vidím, jak usilovně přemýšlí. Zaprvé je to král. Zadruhé jsme zasnoubeni. Nakonec dospěje k rozhodnutí, že ho za žádných okolností nemůže odmítnout. „Vzadu je komnata. Postarám se, aby vás nikdo nevyrušoval.“

Jindřich přikývne a vstane. Muzikanti přestanou hrát a dvořané se kvapně ukloní. Pak se zvednou a zvědavě sledují, jak mi král Jindřich podává ruku a spolu s matkou, jdoucí vpředu, mě vyprovází z vyvýšené podesty kolem hodovního stolu dozadu ke dveřím soukromé komnaty. Všichni jsou tím zaskočení. U dveří nám matka dá přednost a s nepatrným pokrčením ramen nás vpustí dovnitř. Jsme jako dva herci, kteří opustili jeviště a vstupují do opravdového života, v němž sice mají předepsanou roli, avšak ani jeden z nich netuší, jak jeho postava dopadne.

Jindřich zavře dveře. Silným dřevem proniknou tlumené tóny. Hudebníci zase začali hrát. Jindřich s naprostou samozřejmostí otočí velkým klíčem v zámku.